

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
KAPITALNIH ULAGANJA U OSNOVNE I SREDNJE ŠKOLE
NA PODRUČJU REPUBLIKE HRVATSKE

Zagreb, svibanj 2018.

SADRŽAJ

stranica

SAŽETAK	i
PREDMET, SUBJEKTI I CILJEVI REVIZIJE	2
PODRUČJA I METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	2
NALAZ REVIZIJE	6
OCJENA UČINKOVITOSTI KAPITALNIH ULAGANJA U OSNOVNE I SREDNJE ŠKOLE	36
Prilog 1: Decentralizirana sredstva za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole, po osnivačima i broju objekata za školsku godinu 2015./2016.	41
Prilog 2: Broj učenika u matičnim osnovnim školama, po županijama za školsku godinu 2015./2016.	43
Prilog 3: Broj učenika u područnim osnovnim školama, po županijama za školsku godinu 2015./2016.	44
Prilog 4: Broja matičnih osnovnih škola prema vrsti smjenskog rada, po županijama za školsku godinu 2015./2016.	45
Prilog 5: Broj srednjih škola prema broju učenika, po županijama za školsku godinu 2015./2016.	46
Prilog 6: Broj srednjih škola prema vrsti smjenskog rada, po županijama za školsku godinu 2015./2016.	47
Prilog 7: Broj škola prema godinama izgradnje, po županijama na dan 31. prosinca 2016.	48
Prilog 8: Broj osnovnih i srednjih škola koje imaju sportsku dvoranu, po županijama na dan 31. prosinca 2016.	49
Prilog 9: Broj osnovnih i srednjih škola te sportskih dvorana i učeničkih domova prema vrsti ugrađenih materijala, po županijama na dan 31. prosinca 2016.	50
Prilog 10: Pojedinačna izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti	

SAŽETAK

Državni ured za reviziju je obavio 22 revizije učinkovitosti kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole. Revizijom su obuhvaćena kapitalna ulaganja od 2014. do 2016.

Predmet revizije bila su kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole na području Republike Hrvatske. U ovoj reviziji, pod pojmom kapitalnih ulaganja podrazumijevaju se rashodi za gradnju, rekonstrukciju, opremanje te dodatna ulaganja u osnovne i srednje škole.

Subjekti revizije bili su Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te 20 županija, 34 grada i Grad Zagreb, kao lokalne jedinice koje su osnivači osnovnih i srednjih škola i na koje je preneseno financiranje decentraliziranih funkcija osnovnih i srednjih škola.

Ciljevi revizije bili su provjeriti postojeću Mrežu osnovnih i srednjih škola, ispunjavanje propisanih uvjeta prostora i opreme za obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja u osnovnim i srednjim školama, donošenje odluka o kapitalnim ulaganjima u osnovne i srednje škole u skladu s provedenim analizama stanja, utvrđenim kriterijima i prioritetima ulaganja, provjeriti sustav financiranja, provedbu i praćenje provedbe kapitalnih ulaganja, sustav vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja te ustrojavanje evidencija o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola.

Revizijom je, između ostalog, utvrđeno:

- Mreža školskih ustanova nije optimalna, odnosno ne odgovara stvarnom stanju
- podaci iz e-Matice i drugih izvještajnih sustava se ne analiziraju
- Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi nije utvrđena ovlast za izradu i izmjenu Mreže školskih ustanova i način praćenja demografskih, gospodarskih, urbanističkih i drugih kretanja te izvori i institucije od kojih se podaci preuzimaju
- prije donošenja odluka o ulaganjima u pojedine školske zgrade nisu procijenjeni troškovi korištenja, održavanja i zaposlenih te s osnivačima utvrđeni izvori financiranja troškova
- osnivačima škola nije omogućen pristup i korištenje podataka iz e-Matice, a izvještajni sustav ne omogućava pregled povijesnih podataka; Nije ustrojena jedinstvena evidencija o školama sa svim elementima propisanim državnim pedagoškim standardima i normativima prostora i opreme
- nadzor nad provedbom državnih pedagoških standarda se ne provodi i nije sastavljeno ukupno godišnje izvješće te podneseno Vladi Republike Hrvatske
- ne utvrđuje se ispunjava li školska ustanova uvjete za obavljanje djelatnosti tijekom poslovanja
- osnivači na različit način iskazuju podatke o broju građevina na temelju kojih se izračunava iznos decentraliziranih sredstava kapitalnih ulaganja zbog različitih uputa Ministarstva znanosti i obrazovanja
- kriteriji za raspodjelu decentraliziranih sredstava za kapitalna ulaganja ne uzimaju u obzir stanje i starost zgrada i usklađenost s državnim pedagoškim standardima

- sustav informiranja o izvorima financiranja kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole nije uspostavljen te nema jedinstvene baze podataka (registra) o kapitalnim ulaganjima
- kriteriji i mjerila za dodjelu sredstava kapitalnih pomoći osnivačima i školama nisu doneseni te se ne obavlja nadzor i kontrola namjenskog trošenja sredstava
- kod zajedničkog financiranja, pri kojem sudjeluje više subjekata, nisu uređeni odnosi i imenovani koordinatori ulaganja
- troškovi izgradnje školskih objekata, rokovi izvođenja radova i razlozi produljenja izvođenja radova se ne prate i ne analiziraju, kako bi se uzeli u obzir pri donošenju odluka o kapitalnim ulaganjima
- nije utvrđen način provedbe postupka javne nabave u slučajevima kad se s obzirom na procijenjenu vrijednost nabave ne treba primjenjivati Zakon o javnoj nabavi
- većina osnivača nije izradila analizu stanja i opremljenosti osnovnih i srednjih škola u odnosu na mjerila za prostor i opremu te utvrdila kriterije za ulaganja, potrebna sredstva, izvore sredstava, aktivnosti, prioritete i rokove provedbe
- prije preuzimanja obveza po investicijskim projektima nije provedeno vrednovanje, ocjena opravdanosti i učinkovitosti investicijskog projekta
- nabavu roba, radova i usluga provodili su osnivači i škole te su pojedine cijene za istovrsnu nabavu različite
- nije uređen sustav vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja, izrađena analiza rezultata ulaganja u odnosu na planirane ciljeve te poduzete mjere u slučajevima kad pokazatelji odstupaju u odnosu na planirane ciljeve, odnosno nije postignuta svrha ulaganja.

Na temelju revizijom utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju je ocijenio da su kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole **u Gradu Čakovcu učinkovita, u Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, 20 županija, 32 grada i Gradu Zagrebu učinkovita, pri čemu su potrebna određena poboljšanja, dok su u Ministarstvu znanosti i obrazovanja i Gradu Vrbovcu djelomično učinkovita.**

Državni ured za reviziju je dao sljedeće naloge i preporuke:

- ubrzati radnje na uspostavi optimalne mreže odgojno-obrazovnih ustanova i ujednačavanju uvjeta rada u odgojno-obrazovnim ustanovama u skladu s ciljevima iz Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije; Sastaviti smjernice za izradu Mreže školskih ustanova, utvrditi rokove i kriterije za uvrštavanje škola u Mrežu školskih ustanova te za ukidanje škola koje privremeno ne rade
- prikupiti i analizirati podatke iz e-Matice i drugih izvještajnih sustava kako bi Ministarstvo znanosti i obrazovanja imalo osnovu za davanje prijedloga osnivačima o statusnim promjenama ili prestanku rada škola; Analizirati upisna područja te u suradnji s uredima državne uprave, osnivačima i školama poduzeti aktivnosti na uspostavi upisnih područja, kojima bi se postigla optimalna iskoristivost postojećih školskih kapaciteta te osigurala veća fleksibilnost pri utvrđivanju i izmjeni upisnog područja

- poduzeti aktivnosti za izmjenu Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi u dijelu koji se odnosi na ovlasti za izradu i izmjenu Mreže školskih ustanova te način praćenja demografskih, gospodarskih i urbanističkih kretanja, demografskih projekcija, podataka o naseljenosti područja na kojem djeluju školske ustanove, broju djece, geografskom položaju, udaljenosti školskih ustanova i potrebama tržišta rada te izvore i institucije od kojih se podaci mogu preuzimati kako bi se potrebe u sustavu školstva jednostavnije i brže usklađivale sa stvarnim stanjem
- procijeniti troškove korištenja, održavanja i zaposlenih te s osnivačima utvrditi izvore financiranja troškova
- izmijeniti odredbe Pravilnika o zajedničkome upisniku školskih ustanova u elektroničkome obliku - e-Matici na način da se osnivačima škola omogući pristup i korištenje podataka u e-Matici, a izvještajni sustav ustrojiti da omogući pregled povijesnih podataka, kako bi se podaci mogli analizirati i uspoređivati te biti osnova za donošenje odluka; Ustrojiti jedinstvenu evidenciju o školama sa svim elementima propisanim državnim pedagoškim standardima i Odlukom o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta
- provoditi nadzor nad provedbom državnih pedagoških standarda te sastaviti ukupno godišnje izvješće i podnijeti ga Vladi Republike Hrvatske, koja godišnje izvješće treba podnijeti Hrvatskom Saboru
- provoditi postupke utvrđivanja ispunjavanja uvjeta za obavljanje djelatnosti tijekom poslovanja škola
- donijeti jedinstvenu uputu za utvrđivanje broja objekata u svrhu izračuna iznosa decentraliziranih sredstava za kapitalna ulaganja
- razmotriti mogućnosti izmjene kriterija za raspodjelu decentraliziranih sredstava, koji bi trebali uzeti u obzir stanje i starost zgrada i usklađenost s državnim pedagoškim standardima
- sustavno pratiti i prikupljati podatke i uspostaviti sustav informiranja o izvorima financiranja kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole te poduzeti aktivnosti za ustrojavanje jedinstvene baze podataka (registra) o kapitalnim ulaganjima u osnovne i srednje škole i osigurati pristup i korištenje podataka svim zainteresiranim subjektima, s obzirom na to da se financiranje provodi putem raznih subjekata i iz raznih izvora
- urediti postupak, utvrditi kriterije i mjerila za dodjelu sredstava kapitalnih pomoći osnivačima i školama te obavljati nadzor i kontrolu namjenskog trošenja sredstava
- kod zajedničkog financiranja, za sva kapitalna ulaganja urediti međusobne odnose i imenovati koordinate ulaganja
- utvrditi planske cijene izgradnje objekata, pratiti i analizirati troškove izgradnje u odnosu na bruto (neto) površinu zgrada te pratiti i analizirati rokove izvođenja radova i razloge produljenja; Pri donošenju odluka o kapitalnim ulaganjima uzeti u obzir rezultate (zaključke) analiza, kako bi se kapitalnim ulaganjima upravljalo na učinkovitiji način

- izraditi analizu stanja i opremljenosti osnovnih i srednjih škola, u odnosu na mjerila za prostor i opremu propisana državnim pedagoškim standardima te Odlukom o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta s potrebnim sredstvima, izvorima sredstava, aktivnostima, prioritetima i rokovima provedbe; Na temelju analize podataka o stanju i opremljenosti škola utvrditi kriterije za ulaganja, potrebna sredstva, izvore sredstava, aktivnosti, prioritete i rokove provedbe, a odluke o ulaganjima donijeti prema utvrđenim prioritetima
- prije preuzimanja obveza po investicijskim projektima u škole, prema vlastitoj metodologiji pripreme, ocjene i izvedbe investicijskih projekata provesti vrednovanje, ocjenu opravdanosti i učinkovitosti investicijskog projekta
- razmotriti mogućnost objedinjavanja provedbe postupaka nabave u vezi s kapitalnim ulaganjima u škole na razini osnivača
- urediti sustav vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja u škole koji bi obuhvaćao praćenje rezultata ulaganja (iskorištenost, troškovi korištenja)
- izraditi analizu rezultata ulaganja u odnosu na planirane ciljeve (ispunjavanje pedagoških standarda, optimalni uvjeti rada, iskorištenost, troškovi korištenja i održavanja) i poduzimati mjere u slučajevima kad pokazatelji rezultata ulaganja odstupaju u odnosu na planirane ciljeve, odnosno nije postignuta svrha ulaganja.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenih naloga i preporuka pridonijela otklanjanju utvrđenih nepravilnosti i nedostataka Mreže osnovnih i srednjih škola, ispunjavanju propisanih uvjeta prostora i opreme za obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja u osnovnim i srednjim školama, u donošenju odluka o kapitalnim ulaganjima, sustavu financiranja, provedbe i praćenju provedbe kapitalnih ulaganja, vrednovanju završenih kapitalnih ulaganja te ustrojavanju evidencije o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola, čime bi se povećala učinkovitost kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole na području Republike Hrvatske.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/18-10/73
URBROJ: 613-01-01-18-1

Zagreb, 25. svibnja 2018.

**IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
KAPITALNIH ULAGANJA U OSNOVNE I SREDNJE ŠKOLE
NA PODRUČJU REPUBLIKE HRVATSKE**

Državni ured za reviziju je obavio 22 revizije učinkovitosti kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole na području Republike Hrvatske, od 2014. do 2016.

Postupci revizije provedeni su od 3. srpnja 2017. do 15. svibnja 2018.

U ovoj reviziji pod pojmom kapitalnih ulaganja podrazumijevaju se rashodi za gradnju, rekonstrukciju, opremanje i dodatna ulaganja u osnovne i srednje škole, kojima se produžuje vijek uporabe, povećava kapacitet, mijenja namjena ili znatno poboljšavaju funkcionalna svojstva.

PREDMET, SUBJEKTI I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije bile su aktivnosti tijela ovlaštenih za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole na području Republike Hrvatske.

Subjekti revizije bili su:

- Ministarstvo znanosti i obrazovanja
- Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
- 20 županija, 34 grada i Grad Zagreb, kao lokalne jedinice na koje je preneseno financiranje decentraliziranih funkcija osnovnih i srednjih škola.

Ciljevi revizije bili su provjeriti:

- optimalnu uspostavu postojeće Mreže osnovnih i srednjih škola
- ispunjavanje propisanih uvjeta prostora i opreme za obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja u osnovnim i srednjim školama
- donošenje odluka o kapitalnim ulaganjima u osnovne i srednje škole u skladu s provedenim analizama stanja, utvrđenim kriterijima i prioritetima ulaganja
- sustav financiranja kapitalnih ulaganja
- provedbu i praćenje provedbe kapitalnih ulaganja
- sustav vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja
- ustrojavanje evidencija o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola.

PODRUČJA I METODE REVIZIJE

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: Mreža osnovnih i srednjih škola, ispunjavanje propisanih uvjeta prostora i opreme za obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja u osnovnim i srednjim školama, donošenje odluka o kapitalnim ulaganjima u osnovne i srednje škole, sustav financiranja kapitalnih ulaganja, provedba i praćenje provedbe kapitalnih ulaganja, vrednovanje završenih kapitalnih ulaganja te ustrojavanje evidencije o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola.

U fazi planiranja i pripreme za obavljanje revizije, proučena je i analizirana pravna regulativa i unutarnji akti subjekata revizije, podaci iz financijskih izvještaja subjekata revizije, objave u medijima te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata subjekata revizije, analizirani su podaci, provjerena dokumentacija i pribavljena obrazloženja o aktivnostima u vezi s kapitalnim ulaganjima u osnovne i srednje škole.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te aktivnosti subjekata revizije u vezi s kapitalnim ulaganjima u osnovne i srednje škole.

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

- jesu li kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole od 2014. do 2016. učinkovita?

Glavno pitanje razrađeno je u osam pitanja:

- je li postojeća Mreža osnovnih i srednjih škola optimalna?
- ispunjavaju li prostor i oprema u osnovnim i srednjim školama propisane uvjete za obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja?
- je li prije donošenja odluke o kapitalnim ulaganjima provedena analiza stanja, utvrđeni kriteriji i prioriteta ulaganja u osnovne i srednje škole?
- je li uspostavljen učinkovit sustav financiranja kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole?
- provode li se kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole na učinkovit način?
- prati li se provedba kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole?
- je li uspostavljen sustav vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole?
- je li ustrojena evidencija o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola?

U tablici broj 1 daju se kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije.

Tablica broj 1

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
1.	Mreža osnovnih i srednjih škola	<ul style="list-style-type: none"> ○ donesena je Mreža osnovnih i srednjih škola ○ donesena je Mreža regionalnih centara kompetentnosti ○ propisana je ovlast za donošenje i izmjenu Mreže osnovnih i srednjih škola ○ prate se, prikupljaju i analiziraju propisani elementi za izradu Mreže osnovnih i srednjih škola te se kontinuirano provodi analiza postojeće Mreže osnovnih i srednjih škola (demografske projekcije, geografski položaj, udaljenost školskih ustanova i potrebe tržišta rada) ○ uspostavljen je sustav prikupljanja podataka od mjerodavnih institucija o demografskim, gospodarskim i urbanističkim kretanjima ○ uspostavljena je suradnja s osnivačima za izmjenu Mreže osnovnih i srednjih škola ○ donesen je pravilnik o uvjetima za rad školske ustanove ○ imenovano je tijelo koje utvrđuje uvjete za početak rada, odnosno nastavak rada školske ustanove ○ izdavana su prethodna pozitivna mišljenja osnivačima o opravdanosti osnivanja školske ustanove ○ izdavana su rješenja o odobrenju za početak rada školskih ustanova ○ izdavana su rješenja o privremenom prestanku rada školskih ustanova ○ Ministarstvo znanosti i obrazovanja davalo je prijedloge osnivačima da donesu odluku o statusnoj promjeni ili prestanku rada školske ustanove
2.	Prostor i oprema za obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja u osnovnim i srednjim školama	<ul style="list-style-type: none"> ○ doneseni su državni pedagoški standardi ○ doneseni su normativi za izgradnju i opremanje prostora škola te su usklađeni državnim pedagoškim standardima ○ Vlada Republike Hrvatske donosi godišnje akcijske planove mjera kojima utvrđuje dinamiku provedbe državnih pedagoških standarda ○ Ministarstvo znanosti i obrazovanja obavljalo je nadzor nad provedbom mjera državnih pedagoških standarda ○ Ministarstvo znanosti i obrazovanja podnosilo je godišnja izvješća o provedbi državnih pedagoških standarda ○ Vlada Republike Hrvatske podnosila je godišnja izvješća o provedbi državnih pedagoških standarda Hrvatskom saboru ○ vodi se evidencija o izdanim suglasnostima na idejne projekte gradnje i rekonstrukcije osnovnih i srednjih škola ○ analiziraju se troškovi korištenja, održavanja i zaposlenih u školama ○ prati se optimalna iskoristivost postojećih školskih prostornih i materijalnih kapaciteta i dostupnost škola učenicima

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
		<ul style="list-style-type: none"> ○ prate se i analiziraju uvjeti rada u školskim ustanovama i njihova usklađenost s državnim pedagoškim standardima ○ poduzimaju se mjere za ujednačavanje uvjeta rada i smanjenje postojećih razlika u školskim ustanovama
3.	Donošenje odluka o kapitalnim ulaganjima u osnovne i srednje škole	<ul style="list-style-type: none"> ○ provedena je analiza podataka o stanju i opremljenosti školskih objekata u odnosu na propisane državne pedagoške standarde i normative ○ na temelju analize podataka utvrđeni su kriteriji ulaganja te vrsta, iznosi i izvori potrebnih ulaganja po školskim zgradama ○ donesene su odluke o prioritetima i rokovima provedbe ulaganja
4.	Sustav financiranja kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole	<ul style="list-style-type: none"> ○ utvrđeni su kriteriji za raspodjelu sredstava državnoga proračuna za decentraliziranu funkciju školstva ○ sredstva državnoga proračuna za decentraliziranu funkciju školstva dovoljna su za usklađivanje uvjeta prostora i opreme u školama s državnim pedagoškim standardima ○ Ministarstvo znanosti i obrazovanja prikuplja od osnivača škola Izvještaje o prihodima i rashodima decentraliziranih funkcija školstva ○ kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole, osim iz državnoga proračuna putem decentraliziranih funkcija školstva, financirana su i iz drugih izvora ○ nositelje financiranja, odnosno osnivače informira se o mogućim izvorima financiranja kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole
5.	Provedba i praćenje provedbe kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole	<ul style="list-style-type: none"> ○ vodi se evidencija o kapitalnim ulaganjima u osnovne i srednje škole ○ vode se i analiziraju podaci o troškovima izgradnje školskih objekata te se rezultati analiza uzimaju u obzir pri donošenju odluka ○ u Ministarstvu znanosti i obrazovanja zaposlen je dovoljan broj osoba na poslovima u vezi s kapitalnim ulaganjima u osnovne i srednje škole ○ uspostavljen je sustav praćenja provedbe (realizacije) ulaganja (provedba ugovora, kontrola trošenja sredstava, nadzor nad izvođenjem radova) ○ prati se ostvarenje ciljeva iz projekata ulaganja u osnovne i srednje škole i nakon njihovog završetka ○ uređeno je evidentiranje obavljenih kapitalnih ulaganja ○ vode se i analiziraju podaci o rokovima realizacije investicije te se rezultati analiza uzimaju u obzir pri donošenju odluka ○ prije donošenja odluke o ulaganjima sastavljen je investicijski elaborat u kojem su precizno utvrđeni opseg radova i usluga, vrijednost radova i usluga, vrijeme realizacije i realni izvori sredstava ○ prije donošenja odluke o izgradnji, odnosno rekonstrukciji školskih objekata, zatražena je i dobivena suglasnost Ministarstva znanosti i obrazovanja na idejni projekt ○ ulaganja su započela i završena u planiranim, odnosno ugovorenim rokovima i u slučajevima kašnjenja (produženje rokova zbog više sile ili krivnje izvoditelja radova, nedostatak financijskih sredstava i drugi razlozi) poduzimane su aktivnosti kako bi se školski objekt završio (opremio) i stavio u funkciju ○ izvori financiranja planirani investicijskim projektom, odnosno ugovorom bili su dostatni ○ u slučajevima zajedničkog financiranja uređena su međusobna prava i obveze (plaćanja, evidentiranje imovine u pripremi i završenog ulaganja) te je imenovana osoba - koordinator ulaganja ○ procijenjeni su troškovi korištenja, održavanja te izvori financiranja završenih ili izgrađenih objekata ○ nakon dovršetka izgradnje, školski objekti su stavljeni u funkciju
6.	Vrednovanje završenih kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole	<ul style="list-style-type: none"> ○ uspostavljen je sustav praćenja rezultata ulaganja ○ provedena je analiza rezultata ulaganja u odnosu na planirane ciljeve (ispunjavanje državnih pedagoških standarda, optimalni uvjeti rada, iskorištenost, troškovi korištenja i održavanja) ○ provode se mjere u slučajevima kad pokazatelji na temelju analize rezultata ulaganja odstupaju u odnosu na planirane ciljeve, odnosno nije postignuta svrha ulaganja

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
7.	Ustrojavanje evidencije o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola	<ul style="list-style-type: none"> ○ ustrojena je evidencija o stanju i opremljenosti objekata (imovinsko-pravni status, površina, građevinska dokumentacija, godina izgradnje, godina rekonstrukcije, instalacije, sustav grijanja, podaci o drugim elementima energetske učinkovitosti objekata) ○ evidencija je ažurna (obuhvaća sve školske zgrade i sve promjene u stanju i opremljenosti školskih objekata) ○ podaci o školskim zgradama (broj objekata) istovjetni su podacima o broju školskih objekata navedenim u odlukama o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba školstva ○ evidencija sadrži podatke o broju učenika, razrednih odjela, broju učenika u razrednom odjelu, smjenskom radu te produženom boravku ○ evidencija sadrži podatke o drugim elementima propisanim Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja - mjerila za prostor i opremu osnovnih škola (članci 21.-26.), Državnim pedagoškim standardom srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja - prostorni i tehnički uvjeti za srednje škole i domove (članci 19.-42. i 57.-61.) i Odlukom o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta

Kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole ocjenjuju se **učinkovitim**, ako je Mreža osnovnih i srednjih škola optimalna, ispunjeni su propisani uvjeti prostora i opreme za obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja, prije donošenja odluke o kapitalnim ulaganjima provedena je analiza stanja, utvrđeni kriteriji i prioriteti ulaganja, uspostavljen je učinkovit sustav financiranja kapitalnih ulaganja, ako je provedba kapitalnih ulaganja učinkovita te se provedba prati, ako je uspostavljen sustav vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja te ako je ustrojena evidencija o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola.

Kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole ocjenjuju se **učinkovitim, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđeni propusti koji ne utječu bitno na kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole.

Kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole ocjenjuju se **djelomično učinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji utječu na kapitalna ulaganja te su potrebna određena poboljšanja u sustavu Mreže osnovnih i srednjih škola, ispunjavanju propisanih uvjeta prostora i opreme za obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja, donošenju odluka o kapitalnim ulaganjima, sustavu financiranja, provedbi i praćenju provedbe kapitalnih ulaganja, vrednovanju završenih kapitalnih ulaganja te ustrojavanju evidencije o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola.

Kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole ocjenjuju se **neučinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji bitno utječu na kapitalna ulaganja te su potrebna znatna poboljšanja u sustavu Mreže osnovnih i srednjih škola, ispunjavanju propisanih uvjeta prostora i opreme za obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja, u donošenju odluka o kapitalnim ulaganjima, sustavu financiranja, provedbi i praćenju provedbe kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole, vrednovanju završenih kapitalnih ulaganja te ustrojavanju evidencije o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola.

NALAZ REVIZIJE

Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti, koje su utjecale na ocjenu učinkovitosti kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole, odnose se na Mrežu osnovnih i srednjih škola, prostor i opremu za obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja, donošenje odluka o kapitalnim ulaganjima, financiranje kapitalnih ulaganja, provedbu i praćenje provedbe kapitalnih ulaganja, vrednovanje završenih kapitalnih ulaganja te ustrojavanje evidencije o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola.

- **Zakonodavni okvir**

Obrazovanje je prema odredbama članka 66. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine 56/90, 135/97, 8/98 - pročišćeni tekst, 113/00, 124/00 - pročišćeni tekst, 28/01, 41/01 - pročišćeni tekst, 55/01 - ispravak, 76/10, 85/10 - pročišćeni tekst i 05/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), svakomu dostupno, pod jednakim uvjetima, u skladu s njegovim sposobnostima, a obvezno obrazovanje je besplatno u skladu sa zakonom.

Sustav obrazovanja započinje predškolskim odgojem i obrazovanjem, odnosno programom odgoja i obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane, socijalne skrbi te predškole, od navršениh šest mjeseci života do polaska u školu u predškolskim ustanovama. Nastavlja se osnovnim obrazovanjem koje u pravilu traje osam godina, od šeste do petnaeste godine života i obvezno je za svu djecu. Djelatnost osnovnog odgoja i obrazovanja obavljaju osnovne škole i druge javne ustanove. Osnovnim obrazovanjem učenik stječe znanje i sposobnosti za nastavak obrazovanja u srednjoškolskim ustanovama. Djelatnost srednjeg odgoja i obrazovanja obavljaju srednje škole (gimnazije, strukovne i umjetničke škole), učenički domovi te druge javne ustanove. Učenički domovi su odgojno-obrazovne ustanove u djelatnosti srednjeg obrazovanja koje učenicima osiguravaju primjeren smještaj i prehranu tijekom srednjoškolskog obrazovanja. Nakon srednjoškolskog, obrazovanje se nastavlja na visokim učilištima, fakultetima, umjetničkim akademijama, veleučilištima i visokim školama.

Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine 87/08, 86/09, 92/10, 105/10 - ispravak, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12 - pročišćeni tekst, 94/13, 152/14 i 7/17), uređena je djelatnost osnovnog i srednjeg odgoja i obrazovanja u javnim ustanovama. Osnivači osnovne škole mogu biti Republika Hrvatska, jedinica lokalne samouprave, jedinica područne (regionalne) samouprave i druga pravna ili fizička osoba. Osnivači srednje škole i učeničkog doma mogu biti Republika Hrvatska, jedinica područne (regionalne) samouprave i druga pravna ili fizička osoba. Zakonom o strukovnom obrazovanju (Narodne novine 30/09, 24/10, 22/13 i 25/18), uređeno je srednje strukovno obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje kao djelatnost kojom se omogućava razvoj i stjecanje kompetencija potrebnih za dobivanje strukovnih kvalifikacija, a Zakonom o umjetničkom obrazovanju (Narodne novine 130/11) uređena je djelatnost umjetničkog obrazovanja u javnim ustanovama (glazbene, plesne, likovne i druge škole koje izvode umjetničke programe).

U listopadu 2014., donesena je Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (Narodne novine 124/14), a u travnju 2016. sastavljeno je Izvješće o provedbi strategije za razdoblje 24. listopad 2014. - 31. ožujak 2016. U spomenutoj Strategiji je navedeno da Republika Hrvatska prepoznaje obrazovanje i znanost kao svoje razvojne prioritete koji mogu donijeti dugoročnu društvenu stabilnost, ekonomski napredak i osiguranje kulturnog identiteta. Također, navedeno je da demografsku sliku Republike Hrvatske obilježavaju depopulacija i starenje stanovništva, što dovodi do potrebe preispitivanja Mreže svih odgojno-obrazovnih ustanova. Strategija se temelji na načelu donošenja odluka nakon analize podataka, učinkovitosti sustava i poboljšanom financiranju, postupnosti i logičnom slijedu uvođenja promjena i načelu sustavnog praćenja i vrednovanja rezultata provedenih mjera.

Obrazovanje se provodi u školskim ustanovama, koje su smještene u jednom ili više građevinskih objekata. Prema odlukama o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba školstva u 2016., u školskoj godini 2015./2016., u školskim ustanovama čiji su osnivači lokalne jedinice, osnovnoškolsko obrazovanje provodilo se u 2 666 građevinskih objekata, a srednjoškolsko u 764 objekta, uključujući učeničke domove.

Prema uputama sadržanim u tablicama Ministarstva znanosti i obrazovanja, školska građevina je samostojna funkcionalna cjelina kao građevina škole, građevina školske sportske dvorane, građevina radionice, praktikuma i drugo. Broj školskih građevina osnovnih škola u načelu je jednak zbroju matičnih i područnih škola. U načelu, jedna srednja škola ima jednu ili više građevina, ako više škola radi u jednoj građevini svakoj školi pripada jedna građevina, a ako je građevina učeničkog doma unutar građevine škole, svakoj se školi priznaje jedna građevina. Prema pisanom obrazloženju Ministarstva znanosti i obrazovanja upućenom jednom osnivaču škole, škola i dvorana se uvijek iskazuju kao dvije građevine kad su zasebne građevine (sportska dvorana uz školu) i kad je sportska dvorana u školi.

Školske ustanove moraju ispuniti minimalne infrastrukturne, financijske i kadrovske uvjete za ostvarivanje i razvoj djelatnosti i podjednake uvjete za ujednačeni razvoj školstva. Navedeni uvjeti za osnovne škole propisani su Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (Narodne novine 63/08 i 90/10), a za srednje škole Državnim pedagoškim standardom srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (Narodne novine 63/08 i 90/10). Osim toga, uvjeti su propisani i Odlukom o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta koju je Ministarstvo znanosti i obrazovanja donijelo 2013.

Kako bi škole ispunile propisane infrastrukturne uvjete (standarde) za obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja, provode se kapitalna ulaganja.

Prema odredbama Zakona o gradnji (Narodne novine 153/13 i 20/17), gradnja je projektiranje i građenje građevina te stručni nadzor građenja, a građenje je izvedba građevinskih i drugih radova (pripremni, zemljani, konstruktorski, instalaterski, završni te ugradnja građevnih proizvoda, opreme ili postrojenja) kojima se gradi nova građevina, rekonstruira, održava ili uklanja postojeća građevina. Rekonstrukcija građevine je izvedba građevinskih i drugih radova na postojećoj građevini, kojima se utječe na ispunjavanje temeljnih zahtjeva za tu građevinu ili kojima se mijenja usklađenost te građevine s lokacijskim uvjetima u skladu s kojima je izgrađena (dograđivanje, nadograđivanje, uklanjanje vanjskog dijela građevine, izvođenje radova radi promjene namjene građevine ili tehnološkog procesa), odnosno izvedba građevinskih i drugih radova na ruševini postojeće građevine.

- **Mreža osnovnih i srednjih škola**

Odluka o donošenju Mreže osnovnih i srednjih škola, učeničkih domova i programa obrazovanja (Narodne novine 70/11 i 62/17) (dalje u tekstu: Mreža školskih ustanova), donesena je 2011. Mreža školskih ustanova obuhvaća sve ustanove koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja na području za koje se mreža utvrđuje, sa svim objektima u kojima se provodi odgoj i obrazovanje.

Prema odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Mrežu školskih ustanova za svoje područje predlažu osnivači. Ministarstvo znanosti i obrazovanja na temelju prijedloga osnivača, uz mišljenje Nacionalnog vijeća za razvoj ljudskih potencijala, izrađuje konačan prijedlog, a Mrežu školskih ustanova za područje Republike Hrvatske, na prijedlog spomenutog Ministarstva, donosi Vlada Republike Hrvatske. Mreža školskih ustanova obvezno sadrži: popis škola, odnosno ustanova u kojima se izvode školski programi odgoja i obrazovanja (redoviti, posebni za učenike s teškoćama, redoviti i posebni za djecu s teškoćama u posebnim razrednim odjelima, na jeziku i pismu nacionalnih manjina, umjetnički, sportski, međunarodni i alternativni, produženi boravak ili cjelodnevna nastava te srednjoškolski programi po sektorskim područjima za programe koje škole izvode), popis ustanova prostorno prilagođenih osobama s invaliditetom, popis školskih ustanova imenovanih vježbaonicama i centrima izvrsnosti te popis učeničkih domova. Odredbama navedenog Zakona nisu propisane ovlasti Ministarstva znanosti i obrazovanja pri izradi konačnog prijedloga Mreže školskih ustanova, odnosno može li spomenuto Ministarstvo mijenjati prijedloge osnivača.

Prema odredbama spomenutog Zakona, Mreža školskih ustanova se ustrojava na način da zadovoljava iskazane potrebe tržišta rada utvrđene sustavnim praćenjem i predviđanjem demografskih, gospodarskih i urbanističkih kretanja na području za koje se utvrđuje, udovoljava zahtjevima dostupnosti i racionalnog ustroja upisnih područja, odnosno školskih ustanova i programa odgoja i obrazovanja te ispunjava uvjete i mjerila propisane državnim pedagoškim standardima. Mreža školskih ustanova se može izmijeniti na temelju izmijenjenih okolnosti koje predstavljaju elemente za izradu Mreže, kao što su naseljenost područja na kojemu djeluju školske ustanove, broj djece i demografska projekcija, geografski položaj, udaljenost školskih ustanova i potrebe tržišta rada. Osim toga, navedenom Mrežom se za osnovne škole, utvrđuje i upisno područje te područja na kojima se mogu osnovati nove školske ustanove ili uvesti novi obrazovni programi. Dostupnost za osnovne škole podrazumijeva mogućnost redovitog odgoja i obrazovanja svakom osnovnoškolskom obvezniku u osnovnoj školi, drugoj ovlaštenoj ustanovi ili školskom objektu, uz primjerenu udaljenost od mjesta stanovanja i prometnu povezanost koja ne ugrožava sigurnost učenika. Za učenike razredne nastave, kad god je moguće, školovanje se osigurava u objektu čija udaljenost od mjesta stanovanja ne zahtijeva prijevoz. Dostupnost za srednje škole podrazumijeva mogućnost srednjeg odgoja i obrazovanja učeniku korištenjem svakodnevnog prijevoza ili smještajem u učeničkom domu. Prema Državnom pedagoškom standardu osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, upisno područje osnovne škole je područje s kojeg učenici koji na njemu imaju prijavljeno prebivalište, odnosno boravište imaju pravo pohađati određenu školu, odnosno ustanovu koja obavlja osnovnoškolsku djelatnost. Racionalni ustroj upisnih područja podrazumijeva optimalnu iskoristivost postojećih školskih prostornih, materijalnih i kadrovskih kapaciteta te ustroj koji omogućuje optimalno zadovoljavanje potreba učenika.

Upisno se područje utvrđuje za svaku osnovnoškolsku ustanovu (uključuje sve podružnice i objekte). Veličinu upisnog područja određuju smještajne mogućnosti škole utvrđene na temelju mogućnosti rada u jednoj, a najviše dvije smjene, demografski pokazatelji i prometna povezanost. Pravo roditelja, odnosno skrbnika da učenika upiše u školu kojoj po upisnom području ne pripada, ograničeno je mogućnostima pojedine škole. Upisom djece iz drugih upisnih područja ne smije se narušiti optimalni ustroj rada škole ni onemogućiti upis učenika koji pripadaju upisnom području škole. Odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi nije propisano na koji način i tko (Ministarstvo znanosti i obrazovanja ili osnivači) treba pratiti demografska, gospodarska i urbanistička kretanja, demografske projekcije, podatke o naseljenosti područja na kojem djeluju školske ustanove, broju djece, geografskom položaju, udaljenosti školskih ustanova i potrebama tržišta rada. Ministarstvo znanosti i obrazovanja nema uspostavljen sustav praćenja ni zaključene sporazume s mjerodavnim institucijama o dostavi podataka u obliku potrebnom za donošenje odluka u vezi s izmjenama Mreže školskih ustanova. Propisima i unutarnjim aktima navedenog Ministarstva nije detaljnije uređeno što se podrazumijeva i na koji način se utvrđuje primjerena udaljenost od mjesta stanovanja te odnos između dostupnosti, opremljenosti škola i broja učenika.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja je u siječnju 2014. osnovalo povjerenstvo koje je do 31. ožujka 2014. trebalo izraditi analizu postojeće Mreže školskih ustanova, a do 30. lipnja 2014. smjernice za izradu nove (izmjenu postojeće) racionalne i učinkovite Mreže školskih ustanova. Povjerenstvo nije u rokovima utvrđenim odlukom, a ni do vremena obavljanja revizije (prosinac 2017.) provelo analizu i sastavilo smjernice, nego je dopisom iz travnja 2017. zatražilo osnivače školskih ustanova da izrade prijedlog nove Mreže školskih ustanova. Ministarstvo nije utvrdilo rok za izradu, nego je zatražilo da osnivači započnu pripreme radnje. U vrijeme obavljanja revizije (prosinac 2017.), Ministarstvo znanosti i obrazovanja analizira podatke o školskim ustanovama iz e-Matrice te podatke koje je pribavljalo od škola i ureda državne uprave u županijama i Gradu Zagrebu za druge potrebe.

Prema odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, osnivači donose odluke o osnivanju i ukidanju školskih ustanova. Prema podacima Ministarstva znanosti i obrazovanja, u rujnu 2017. lokalne jedinice bile su osnivači 94,6 % osnovnih, a jedinice područne (regionalne) samouprave 86,5 % srednjih škola. Drugi osnivači su Republika Hrvatska, vjerske zajednice te fizičke i pravne osobe. Prema odredbama navedenog Zakona, u slučaju da je Mrežom školskih ustanova utvrđeno područje ili izvođenje novog programa, školska ustanova, odnosno program moći će se osnovati, odnosno izvoditi, ako su ispunjene sve zakonske pretpostavke te uzimajući u obzir potrebna financijska sredstva. Škole, odnosno nastavni programi čija se djelatnost ni u kojem dijelu ne financira iz državnoga proračuna, mogu se osnovati, odnosno izvoditi i ako nisu predviđeni Mrežom školskih ustanova, ako su ispunjeni svi zakonski preduvjeti. Osnivač je dužan prije osnivanja školske ustanove, kao i prije donošenja odluke o statusnoj promjeni, pribaviti prethodno pozitivno mišljenje Ministarstva znanosti i obrazovanja o opravdanosti osnivanja školske ustanove, uzimajući u obzir programsku opravdanost, zahtjeve dostupnosti, racionalnosti i drugih bitnih pokazatelja opravdanosti osnivanja školske ustanove. Školska ustanova može započeti s radom nakon što je pribavila rješenje o početku rada.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja donosi rješenje, ako školska ustanova ispunjava uvjete za izvođenje nastavnog plana i programa koji se odnose na potreban broj stručnih osoba, odgovarajući prostor i opremu te tehničke, zdravstvene i ekološke uvjete.

Mrežom školskih ustanova, između ostalog, predviđeno je osnivanje novih školskih ustanova. U Gradu Zagrebu i 13 županija predviđeno je osnivanje 40 osnovnoškolskih ustanova s općeobrazovnim programom, četiri škole po posebnim programima za djecu s teškoćama u razvoju te jedna škola s umjetničkim programima. Također, predviđeno je osnivanje pet srednjih škola u četiri županije za 16 obrazovnih programa. Međutim, Mrežom školskih ustanova nisu predviđeni rokovi za osnivanje navedenih škola. U rujnu 2017., prema podacima Ministarstva znanosti i obrazovanja, u odnosu na Mrežu školskih ustanova, broj osnovnih škola povećan je za 33, od čega su 24 novoosnovane škole, a druge su nastale statusnim promjenama. Osnovane su dvije srednjoškolske ustanove za strukovno obrazovanje koje izvode 13 programa obrazovanja. Prema navedenom, dio škola predviđen Mrežom školskih ustanova nije osnovan, za što Ministarstvo znanosti i obrazovanja nije prikupilo i analiziralo podatke o razlozima neosnivanja.

Mrežom školskih ustanova nije utvrđen postupak brisanja školske ustanove iz Mreže školskih ustanova u slučaju prestanka rada. Prema odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, rok i način prestanka rada školske ustanove utvrđuje se aktom o prestanku. Na prestanak rada školske ustanove primjenjuju se i odredbe Zakona o ustanovama (Narodne novine 76/93, 29/97, 47/99 i 35/08). Ako utvrdi da ne postoji potreba za školskom ustanovom, Ministarstvo znanosti i obrazovanja će predložiti osnivaču da donese odluku o statusnoj promjeni pripajanjem školske ustanove drugoj školskoj ustanovi uz suglasnost osnivača druge školske ustanove ili odluku o prestanku školske ustanove.

Također, ako navedeno Ministarstvo utvrdi da školska ustanova ne ispunjava neki uvjet za obavljanje djelatnosti odredit će rok u kojem je dužna otkloniti utvrđene nedostatke.

Ako školska ustanova ne otkloni utvrđene nedostatke, navedeno Ministarstvo će predložiti osnivaču da donese akt o prestanku školske ustanove, odnosno o prestanku izvođenja obrazovnog programa. Ako osnivač ne donese navedeni akt u roku 60 dana od dana primitka prijedloga, akt će donijeti Ministarstvo znanosti i obrazovanja. Od 2014. do 2016. s radom su prestale dvije privatne osnovne škole s redovitim programom, tri privatne srednje škole, pet umjetničkih i glazbenih srednjih škola i jedan centar za rehabilitaciju i to odlukom osnivača o prestanku rada i likvidaciji škole ili zbog statusnih promjena. U navedenom razdoblju s radom nije prestala ni jedna škola čiji je osnivač Republika Hrvatska te lokalne jedinice. Prema podacima Ministarstva znanosti i obrazovanja, u odnosu na Mrežu školskih ustanova, do listopada 2017. privremeno je s radom prestalo 70 područnih osnovnih škola s redovnim programima, jer nema učenika (prema podacima navedenog Ministarstva iz e-Matice). Grad Zagreb te Krapinsko-zagorska, Varaždinska, Koprivničko-križevačka, Osječko-baranjska i Međimurska županija na svom području nemaju škola koje su privremeno prestale s radom. Najveći broj područnih škola koje su privremeno prestale s radom je u Splitsko-dalmatinskoj (13), Primorsko-goranskoj (devet), Karlovačkoj (osam) te Ličko-senjskoj županiji (sedam).

Od 2014. do 2016., Ministarstvo znanosti i obrazovanja nije dostavilo ni jedan prijedlog osnivaču da donese odluku o statusnoj promjeni ili o prestanku rada školske ustanove. Navedeno Ministarstvo nema podatke za sustavnu provjeru škola na temelju kojih bi moglo dati prijedloge osnivaču ili utvrditi ispunjava li škola propisane uvjete za obavljanje djelatnosti. Jedan od ciljeva utvrđen Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije je osigurati optimalne uvjete rada odgojno-obrazovnih ustanova, koji se odnosi i na uspostavu optimalne Mreže školskih ustanova te ujednačavanje uvjeta rada u odgojno-obrazovnim ustanovama. Mjere za ostvarenje optimalne Mreže školskih ustanova su, između ostalog, analiza stanja, izrada projekta optimalne mreže, uspostava optimalne Mreže, analiza stanja sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te donošenje Mreže regionalnih centara kompetentnosti, a mjere za ujednačavanje uvjeta rada su, između ostalih, analiza stanja i opremljenosti škola i prijedlog mjera za smanjenje razlika. Navedeno Ministarstvo je, uz druge subjekte, ovlašteno za provedbu mjera za ostvarenje spomenutog cilja. Cilj Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije koji se odnosi na osiguranje optimalnih uvjeta rada odgojno-obrazovnih ustanova, uspostavom optimalne Mreže školskih ustanova i ujednačavanjem uvjeta rada u odgojno-obrazovnim ustanovama, do vremena obavljanja revizije (prosinac 2017.), nije ispunjen. Prema podacima navedenog Ministarstva, analiza stanja sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja prethodila je izradi Programa razvoja sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja 2016.-2020., kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske u rujnu 2016. U vrijeme obavljanja revizije (prosinac 2017.), u izradi je nova analiza stanja u sustavu strukovnog obrazovanja koja će biti osnova za donošenje Mreže regionalnih centara kompetentnosti.

Državni ured za reviziju naložio je Ministarstvu znanosti i obrazovanja ubrzati radnje na uspostavi optimalne Mreže odgojno-obrazovnih ustanova i ujednačavanju uvjeta rada u odgojno-obrazovnim ustanovama u skladu s ciljevima iz Strategije obrazovanja znanosti i tehnologije. Za ostvarenje ciljeva iz navedene Strategije, predlaže se sastaviti smjernice za izradu Mreže školskih ustanova u skladu s donesenom odlukom Ministarstva znanosti i obrazovanja, utvrditi rokove u kojima osnivači trebaju dostaviti podatke za izradu prijedloga Mreže školskih ustanova, utvrditi kriterije za uvrštavanje škola u Mrežu školskih ustanova, koji trebaju obuhvatiti međuodnos dostupnosti, broja učenika i opremljenosti te kriterije za ukidanje škola koje privremeno ne rade i kod kojih treba uzeti u obzir razdoblje privremenog prestanka, uvjete prostora i opreme te troškove održavanja objekta.

Predložio je prikupiti i analizirati podatke o razlozima zbog kojih dio škola utvrđen Mrežom školskih ustanova nije osnovan te donositi odluke na temelju rezultata analize.

Osim toga, predložio je prikupljati podatke i analizirati postojeće podatke iz e-Matice i drugih izvještajnih sustava kako bi Ministarstvo znanosti i obrazovanja, u skladu s odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, imalo osnovu za davanje prijedloga osnivačima o statusnim promjenama ili prestanku rada škola.

Nadalje, predložio je analizirati upisna područja te u suradnji s uredima državne uprave, osnivačima i školama poduzeti aktivnosti na uspostavi upisnih područja kojima bi se postigla optimalna iskoristivost postojećih školskih kapaciteta te osigurala veća fleksibilnost pri utvrđivanju i izmjeni upisnog područja.

Predložio je poduzeti aktivnosti za izmjenu Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi u dijelu koji se odnosi na ovlasti za izradu i izmjenu Mreže školskih ustanova te način praćenja demografskih, gospodarskih i urbanističkih kretanja, demografskih projekcija, podataka o naseljenosti područja na kojemu djeluju školske ustanove, broju djece, geografskom položaju, udaljenosti školskih ustanova i potrebama tržišta rada te izvore i institucije od kojih se podaci mogu preuzimati kako bi se potrebe u sustavu školstva jednostavnije i brže usklađivale sa stvarnim stanjem.

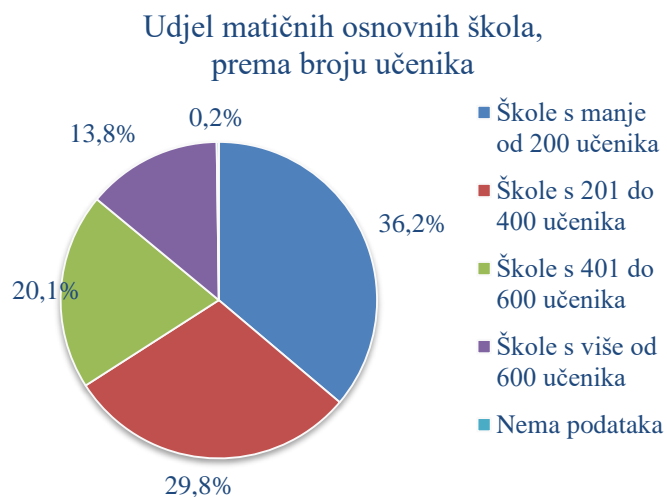
- Prostor i oprema za obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja u osnovnim i srednjim školama

Osnovnoškolske ustanove moraju udovoljavati infrastrukturnim, financijskim i kadrovskim uvjetima za ostvarivanje i razvoj djelatnosti i imati podjednake uvjete za ujednačeni razvoj osnovnog školstva na cijelom području Republike Hrvatske, osim škola koje rade po alternativnom programu. Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja su utvrđena mjerila za materijalne, financijske, kadrovske i druge uvjete. Optimalna je osnovna škola koja radi u jednoj smjeni, sa 16 do 20 razrednih odjela s podjednakim brojem razrednih odjela svakog razreda. Optimalan broj učenika u razrednom odjelu je 20, a najviši 28 učenika.

Prema podacima osnivača, u Republici Hrvatskoj je u školskoj godini 2015./2016. bilo 907 matičnih osnovnih škola, od čega 328 s manje od 200 učenika, 270 škola s 201 do 400 učenika, 182 s 401 do 600 učenika, 125 s više od 600 učenika, dok za dvije matične osnovne škole nema podataka. (Prilog 2)

U grafičkom prikazu broj 1 daje se udjel matičnih osnovnih škola prema broju učenika te udjel škola za koje nema podataka, za školsku godinu 2015./2016.

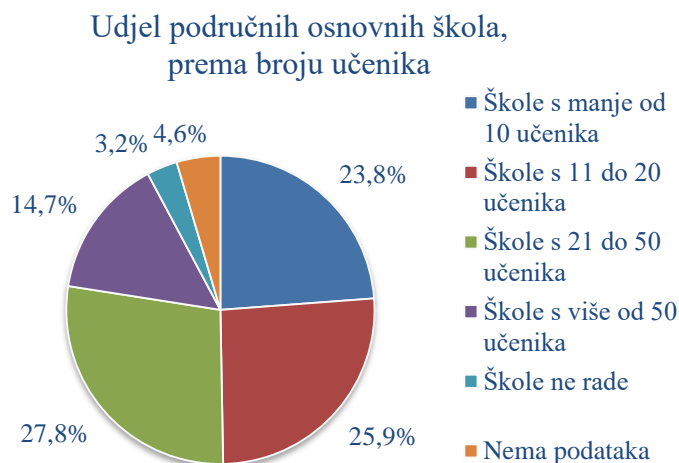
Grafički prikaz broj 1

Prema podacima osnivača, u Republici Hrvatskoj su u školskoj godini 2015./2016. bile 1 243 područne osnovne škole, od čega 296 s manje od 10 učenika, 322 škole s jedanaest do 20 učenika, 345 s 21 do 50 učenika, 183 s više od 50 učenika, dok za 57 područnih osnovnih škola nema podataka, a 40 ih ne radi. (Prilog 3)

U grafičkom prikazu broj 2 daje se udjel područnih osnovnih škola prema broju učenika te udjel područnih škola koje ne rade ili nema podataka, za školsku godinu 2015./2016.

Grafički prikaz broj 2

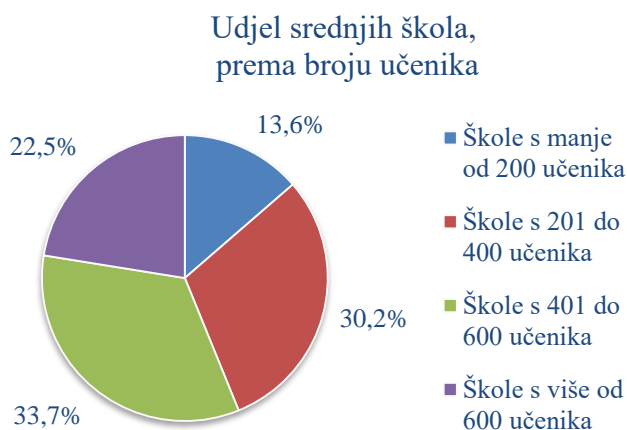

Srednjoškolske ustanove moraju ispunjavati jedinstvene uvjete za kvalitetan odgojno-obrazovni rad i uspješno ostvarivanje ciljeva i zadataka. Državnim pedagoškim standardom srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja utvrđena su mjerila za materijalne, financijske, kadrovske i druge uvjete. Srednja škola optimalne veličine ima 16 do 20 razrednih odjela, odnosno 400 do 500 učenika. Optimalan broj učenika u razrednom odjelu je 24, koji se može ustrojiti s najmanje 20, a najviše 28 učenika.

Prema podacima osnivača, u Republici Hrvatskoj su u školskoj godini 2015./2016. bile 374 srednje škole, od čega 51 s manje od 200 učenika, 113 škola s 201 do 400 učenika, 126 s 401 do 600 učenika te 84 s više od 600 učenika. (Prilog 5)

U grafičkom prikazu broj 3 daje se udjel srednjih škola prema broju učenika, za školsku godinu 2015./2016.

Grafički prikaz broj 3

Odlukom o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta koja se primjenjuje na projekte izgradnje novih građevina i rekonstrukcije postojećih, utvrđeni su normativi kojima se omogućuje ostvarivanje odgojno-obrazovnog rada u jednoj ili dvije smjene, a kod izrade projekta treba zadovoljiti uvjete za potpuno uključivanje učenika s tjelesnom invalidnošću.

Usporedbom odredaba Državnoga pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i Državnoga pedagoškog standarda srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja s odredbama Odluke o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta, utvrđene su određene neusklađenosti. Tako je državnim pedagoškim standardima propisano da osnovna škola s osam razrednih odjela ima jednodijelnu, s 12 razrednih odjela dvodijelnu, a sa 16 razrednih odjela ili do 800 učenika trodijelnu sportsku dvoranu te da srednja škola koja ima do 16 razrednih odjela treba imati osigurano korištenje dvodijelne, a srednja škola s više od 16 razrednih odjela trodijelne sportske dvorane, dok je odredbama navedene Odluke propisana pripadnost jednodijelne sportske dvorane školama sa šest do 12 razrednih odjela koje imaju do 360 učenika, dvodijelne školama s 13 do 22 razredna odjela koje imaju 390 do 660 učenika te trodijelne školama s 23 do 40 razrednih odjela koje imaju više od 660 učenika.

Navedenim državnim pedagoškim standardima propisani su koeficijenti izvodljivosti i rokovi u kojima se uvjeti propisani standardima trebaju postići. Prostorni i tehnički uvjeti primjenjuju se na školske ustanove koje će se graditi i opremiti ubuduće. Akcijskim planom mjera za tekuću godinu, Vlada Republike Hrvatske jednom godišnje treba utvrditi dinamiku provedbe standarda prema raspoloživim sredstvima, u skladu s koeficijentom izvodljivosti. Nadzor nad provedbom mjera i izradu ukupnog godišnjeg izvješća provodi Ministarstvo znanosti i obrazovanja, a navedeno izvješće o provedbi podnosi Vladi Republike Hrvatske, koja ga podnosi Hrvatskom saboru.

Vlada Republike Hrvatske nije donijela akcijski plan mjera za 2014., 2015. i 2016., kojim je trebalo utvrditi dinamiku provedbe državnih pedagoških standarda, prema raspoloživim sredstvima, u skladu s koeficijentima izvodljivosti koji su sastavni dio standarda. Ministarstvo znanosti i obrazovanja nije obavljalo nadzor nad provedbom mjera iz državnih pedagoških standarda ni izradilo godišnje izvješće o provedbi standarda. Prema očitovanju navedenog Ministarstva, spomenuti poslovi se ne obavljaju, jer mjerodavne ustrojstvene jedinice Ministarstva znanosti i obrazovanja nemaju dovoljan broj zaposlenih i programsku (računalnu) podršku potrebnu za izradu izvješća.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja nema podatke o popunjenosti radnih mjesta prema sistematizaciji. Ovlast za praćenje provedbe državnih pedagoških standarda u više navrata se mijenjala. Prema očitovanju Ministarstva znanosti i obrazovanja, do 2013. bila je u ovlasti Sektora za odgojno-obrazovni sustav, od 2013. do 2017. u ovlasti Službe za kurikulum, udžbenike i standard, a 2017. ovlast se razdvaja na Sektor za rani, predškolski i osnovnoškolski odgoj i obrazovanje i Sektor za srednjoškolski odgoj i obrazovanje i obrazovanje odraslih.

Prema odredbama Državnoga pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i Državnoga pedagoškog standarda srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Ministarstvo znanosti i obrazovanja daje suglasnosti na idejne projekte novih kao i dogradnju i rekonstrukciju postojećih škola, o čemu je ustrojilo evidenciju.

Za ulaganja u školske objekte, ne procjenjuju se troškovi korištenja, održavanja i zaposlenih, a s osnivačima se ne utvrđuju izvori financiranja troškova. Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja propisano je da financijska sredstva za sportske trodijelne dvorane osigurava Ministarstvo znanosti i obrazovanja i zainteresirana lokalna samouprava, s obzirom na to da navedene dvorane zadovoljavaju i sportske potrebe lokalne zajednice.

Prema dostavljenoj dokumentaciji, Ministarstvo znanosti i obrazovanja dio podataka potrebnih za analizu Mreže školskih ustanova i ostvarenje uvjeta propisanih državnim pedagoškim standardima ima u Evidenciji građevina, e-Matici i Nacionalnom informacijskom sustavu prijave i upisa u srednje škole. Evidencija građevina ustrojena je u školskoj godini 2003./2004. na temelju snimanja stanja građevina, u svrhu izvještavanja i donošenja odluka. Evidencija sadrži, između ostalog, podatke o godini izgradnje, površini prostora i priključcima na infrastrukturu. Podaci u navedenoj evidenciji, nakon njenog sastavljanja, nisu mijenjani, odnosno ažurirani. Pristup evidenciji i korištenje podataka iz evidencije nije uređeno. E-Matica je zajednički elektronički upisnik ustanova osnovnog i srednjeg školstva kojeg vodi Ministarstvo znanosti i obrazovanja. Sadržaj navedenog upisnika propisan je Pravilnikom o zajedničkome upisniku školskih ustanova u elektroničkome obliku - e-Matici (Narodne novine 86/15). Prema navedenom Pravilniku, e-Matica sadrži upisnik ustanova, evidenciju odgojno-obrazovnog rada u ustanovama za svaku školsku godinu, upisnik učenika u ustanovama i upisnik djelatnika ustanova. Ministarstvo znanosti i obrazovanja upisuje školsku ustanovu u Upisnik ustanova, s danom izdavanja rješenja o ispunjenju uvjeta za početak rada ustanove. E-Matica pruža podatke za izradu pojedinih vrsta izvještaja, na temelju kojih se mogu provoditi analize. E-Matica ne omogućuje pregled povijesnih podataka.

Prema navedenom Pravilniku, u e-Maticu upis dijela podataka obavlja Ministarstvo znanosti i obrazovanja, a dijela podataka škole. Pravilnikom su za podatke u evidenciji odgojno-obrazovnog rada, upisniku učenika i upisniku djelatnika propisani rokovi unosa. Za druge podatke, prije svega o objektima, nisu propisani rokovi, osobe odgovorne za unos i točnost podataka i eventualne ovlasti Ministarstva znanosti i obrazovanja za slučajeve da se podaci ne ažuriraju. Uvid u e-Maticu ima 15 zaposlenika navedenog Ministarstva, od čega osam ima ovlaštenje za unos podataka. E-Matica i Evidencija građevina nisu povezane te ne sadrže sve podatke o školskim ustanovama propisane državnim pedagoškim standardima i Odlukom o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta. Osnivači, također, vode evidencije o školskim ustanovama čiji sadržaj je različit, odnosno ne vode se isti podaci i u pravilu navedene evidencije ne obuhvaćaju dio podataka o školama propisanih državnim pedagoškim standardima. Osnivači nemaju mogućnost pristupa i korištenja podatka iz e-Matice.

Državni ured za reviziju zatražio je da se imenuje, odnosno odredi zaposlenik Ministarstva znanosti i obrazovanja s kojim bi se obavio uvid u e-Maticu u dijelu koji se odnosi na podatke o građevinama i sustave izvještavanja. Zaposlenik nije imenovan i uvid nije obavljen. Za Evidenciju građevina, Ministarstvo znanosti i obrazovanja nema podatke o formatu u kojem je sastavljena, stupanju zaštite i pouzdanosti podataka te mogućnosti i načinu korištenja podatka (vrsta pristupa). Tijekom revizije obavljen je uvid u e-Maticu u školskoj ustanovi u dijelu ovlasti koji ustanova ima u korištenju i pristupu e-Matici.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja nema evidenciju o školama, koja bi sadržavala podatke u kojoj mjeri su škole prilagođene državnim pedagoškim standardima i nema podatke o financijskim sredstvima koja bi bila potrebna za prilagodbu škola uvjetima iz standarda. Uvjeti u vezi s prostorom i opremom, tehnički, zdravstveni i ekološki uvjeti provjeravaju se kod početka rada školske ustanove ili izvođenja novog programa obrazovanja. U drugim slučajevima, Ministarstvo znanosti i obrazovanja nije od ustanova zatražilo podatke o ispunjavanju uvjeta za obavljanja odgojno-obrazovne djelatnosti.

Osim toga, navedeno Ministarstvo nema, ne prikuplja i ne analizira podatke o školama koje ne ispunjavaju propisane uvjete prostora i opreme, prije svega o školama kod kojih su korišteni zdravstveno i ekološki neprihvatljivi materijali. Otklanjanje nedostataka u školama koje počinju s radom u djelokrugu je osnivača.

Dio poslova provjere postojanja odgovarajućih uvjeta za rad u djelokrugu je prosvjetne inspekcije i ureda državne uprave. U provedbi inspekcijskog nadzora, u skladu sa Zakonom o prosvjetnoj inspekciji (Narodne novine 61/11 i 16/12), provodi se izravan uvid u opće i pojedinačne akte, uvjete i način rada nadziranih pravnih osoba te poduzimaju li propisima predviđene mjere da se ustanovljeno stanje i poslovanje uskladi s propisima. U provedbi nadzora utvrđuje se primjenjuje li se državni pedagoški standard, odnosno drugi standardi i normativi kojima se uređuje odgojno-obrazovna djelatnost te je li broj odjela, odgojnih i odgojno-obrazovnih skupina, broj učenika u odjelu, odgojnoj i odgojno-obrazovnoj skupini u skladu s propisima i normativom. Uredi državne uprave u županijama i Gradu Zagrebu prate ispunjavanje uvjeta prostora i opreme te tehničke, zdravstvene i ekološke uvjete za rad škola. Ako ustanova ne ispunjava navedene uvjete, zatražit će od osnivača školske ustanove da udovolji propisanim uvjetima u roku 90 dana, a ako osnivač ne udovolji zahtjevu i ne ispuni propisane uvjete, ured državne uprave u županijama i Gradu Zagrebu izvijestit će Ministarstvo znanosti i obrazovanja, koje može zabraniti rad školskoj ustanovi. Ministarstvo znanosti i obrazovanja nema podatke o provedenim inspekcijskim nadzorima i nadzorima ureda državne uprave u županijama i Gradu Zagrebu.

Državni ured za reviziju naložio je Ministarstvu znanosti i obrazovanja uskladiti odredbe Odluke o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta s odredbama Državnoga pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i Državnoga pedagoškog standarda srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja u dijelu koji se odnosi na određivanje veličine školskih sportskih dvorana koje pripadaju školama u odnosu na broj razrednih odjela i učenika.

Predložio je za ulaganja u škole procijeniti troškove korištenja, održavanja i zaposlenih te s osnivačima utvrditi izvore financiranja troškova.

Predložio je izmijeniti odredbe Pravilnika o zajedničkome upisniku školskih ustanova u elektroničkome obliku - e-Matici na način da se osnivačima škola omogući pristup i korištenje podataka u e-Matici, a izvještajni sustav ustrojiti da omogući pregled povijesnih podataka, kako bi se podaci mogli analizirati i uspoređivati te biti osnova za donošenje odluka. Nadalje, predložio je u suradnji s osnivačima ustrojiti jedinstvenu evidenciju o školama sa svim elementima propisanim Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, Državnim pedagoškim standardom srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i Odlukom o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta te osnivačima i zaposlenicima Ministarstva znanosti i obrazovanja osigurati pristup i korištenje podataka radi praćenja stanja, analize i donošenja odluka. Naložio je nadzirati provedbu Državnoga pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i Državnoga pedagoškog standarda srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja te sastaviti ukupno godišnje izvješće i podnijeti ga Vladi Republike Hrvatske, koja godišnje izvješće treba podnijeti Hrvatskom saboru u skladu s odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.

Naložio je provoditi postupke utvrđivanja ispunjavanja uvjeta za obavljanje djelatnosti tijekom poslovanja škola u skladu s odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.

Predložio je prikupljati i analizirati podatke o školama koje ne ispunjavaju propisane uvjete prostora i opreme, prije svega o školama kod kojih su korišteni zdravstveno i ekološki neprihvatljivi materijali, kako bi se u suradnji s osnivačima poduzele aktivnosti za ispunjavanje propisanih uvjeta.

- Odluke o kapitalnim ulaganjima u osnovne i srednje škole

Osnivači osnovnih i srednjih škola su, na temelju Odluka o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva za 2014., 2015. i 2016., donijeli odluke o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija osnovnog školstva. Navedenim odlukama utvrđeno je da se sredstva za nabavu proizvedene dugotrajne imovine i dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini škola raspoređuju u skladu s planovima rashoda za nabavu proizvedene dugotrajne imovine i dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini škola, koji su doneseni uz prethodnu suglasnost Ministarstva znanosti i obrazovanja. Također, za 2014. i 2015. navedeno Ministarstvo je, na temelju zahtjeva osnivača, dalo suglasnost za udruživanjem decentraliziranih sredstava za nabavu proizvedene dugotrajne imovine i dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini škola.

Planovima rashoda za nabavu proizvedene dugotrajne imovine i dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini u školama utvrđena su kapitalna ulaganja koja se planiraju obaviti, ukupno planirana vrijednost ulaganja, vrijednost ulaganja u godini za koju se plan donosi te izvori financiranja. Pojedini planovi ne sadrže dio škola na koje se ulaganja odnose, ukupno potrebna sredstva za realizaciju projekta i dio izvora financiranja.

Većina osnivača nije izradila analizu svih podataka o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola u odnosu na mjerila za prostor i opremu propisana državnim pedagoškim standardima i normativima prostora i opreme. Pojedini osnivači sastavljaju pojedinačne analize stanja i opremljenosti škola, no planiranje aktivnosti, odnosno provedba potrebnih aktivnosti i usklađivanje s pedagoškim standardima i normativima ovisi o nizu elemenata na koje smatraju da ne mogu utjecati, a posebice na osigurana sredstva unutar propisanog minimalnog financijskog standarda, mogućnosti financiranja iz proračuna lokalnih jedinica i dostupnost drugih izvora financiranja (primjerice europski fondovi i državni proračun).

Veći broj osnivača nije utvrdio kriterije i mjerila za raspodjelu sredstava, nego se sredstva raspoređuju prema stanju objekata koje procjenjuju stručne službe osnivača i iskazanim potrebama za ulaganjima koje dostavljaju ravnatelji škola (izravnom komunikacijom sa zaposlenicima mjerodavnih službi lokalnih jedinica ili na aktivima ravnatelja koji se održavaju tijekom godine). Pojedini osnivači sredstva su rasporedili na više objekata, na radove manje vrijednosti. Znatnija ulaganja planirana su i obavljena u matične škole, a manja u područne škole (koje su uglavnom lošije opremljene od matičnih škola).

Pojedini osnivači nisu zatražili suglasnost o preraspodjeli ili prenamjeni utvrđenih bilančnih prava odlukama Vlade Republike Hrvatske o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva te srednjih škola i učeničkih domova.

Državni ured za reviziju predložio je osnivačima izraditi analizu svih podataka o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola u odnosu na mjerila za prostor i opremu propisana Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, Državnim pedagoškim standardom srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i koeficijentima izvodljivosti standarda te Odlukom o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta s potrebnim sredstvima, izvorima sredstava, aktivnostima, prioritetima i rokovima.

Predložio je osnivačima na temelju analize podataka o stanju i opremljenosti škola utvrditi kriterije za ulaganja, a odluke o ulaganjima donijeti prema utvrđenim prioritetima.

Predložio je sredstva za osiguravanje minimalnog financijskog standarda srednjeg školstva koristiti u okviru bilančnih prava za financiranje materijalnih i financijskih rashoda, rashoda za tekuće i investicijsko održavanje i rashoda za kapitalna ulaganja utvrđenih odlukom Vlade Republike Hrvatske o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova.

- Sustav financiranja kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole

Prema odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, sredstva za financiranje školskih ustanova čiji je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju se u državnom proračunu i proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Financiranje materijalnih i financijskih rashoda, rashoda za tekuće i investicijsko održavanje i kapitalnih ulaganja u području osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja (decentralizirane funkcije) od 2001. do 2016. preneseno je s države na sve županije i 35 gradova. Sredstva za decentralizirane funkcije osiguravaju se iz udjela u prihodima od poreza na dohodak. Ako osnivači iz dodatnog udjela poreza na dohodak ne ostvare sredstva potrebna za financiranje decentraliziranih funkcija osnovnog školstva, odnosno ako ne ostvare sredstva potrebna za financiranje decentralizirane funkcije srednjeg školstva, razliku do minimalnog financijskog standarda ostvaruju s pozicije izravnjanja za decentralizirane funkcije iz državnoga proračuna Republike Hrvatske za tekuću godinu.

Vlada Republike Hrvatske svake godine utvrđuje kriterije i mjerila za osiguravanje minimalnog financijskog standarda radi ostvarivanja javnih potreba osnovnog i srednjeg školstva. Prema utvrđenim kriterijima i mjerilima, osnivačima kao nositeljima financiranja osnovnih i srednjih škola, utvrđuju se bilančna prava, na temelju prosječnih kalkulativnih cijena po učeniku, po razrednom odjelu i po školskoj zgradi, za financiranje materijalnih i financijskih rashoda, rashoda za tekuće i investicijsko održavanje i rashoda za kapitalna ulaganja. Osnivači su dužni donijeti vlastite godišnje odluke o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija osnovnih i srednjih škola te učeničkih domova u okvirima bilanciranih sredstava i po namjenama utvrđenim odlukama Vlade Republike Hrvatske. Dužni su sredstva za rashode za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole te učeničke domove realizirati u skladu sa zakonom kojim se uređuje javna nabava.

Također, osnivači su dužni do 31. ožujka svake godine na propisanom obrascu dostaviti Ministarstvu znanosti i obrazovanja godišnje izvještaje o prihodima i rashodima decentraliziranih funkcija osnovnog i srednjeg školstva za prethodnu godinu. Osim navedenog, sredstva se osiguravaju u državnom proračunu za završavanje kapitalnih projekata izgradnje, dogradnje, rekonstrukcije i opremanje školskih objekata, čiju je obvezu završavanja preuzela Republika Hrvatska 1. srpnja 2001. do njihovog puštanja u funkciju, za izgradnju, dogradnju i rekonstrukciju školskog prostora školskih ustanova za djecu s teškoćama i školskih ustanova na jeziku i pismu nacionalnih manjina te za sufinanciranje opremanja škola kabinetskom, didaktičkom i informatičkom opremom koja uključuje i posebne računalne programe i sadržaje i opremanja školskih knjižnica obveznom lektinom. Također, Planom razvoja sustava odgoja i obrazovanja 2005.-2010., predviđena je provedba Projekta razvoj sustava odgoja i obrazovanja, koji je financiran sredstvima Svjetske banke i državnoga proračuna, po kojemu je u razdoblju obuhvaćenom revizijom realiziran dio kapitalnih ulaganja u škole. Sredstva za navedeni Projekt planirana su državnim proračunom, pojedinačno za svaku investiciju.

Izvori sredstava za kapitalna ulaganja u škole su i proračunska sredstva osnivača i jedinica lokalne samouprave na čijem se području škole nalaze. Također, za kapitalna ulaganja u škole na raspolaganju su sredstva koja se realiziraju putem više ministarstava i agencija, prije svega Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja, Ministarstva poljoprivrede te Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Ministarstvo znanosti i obrazovanja nema podatke o kapitalnim ulaganjima u škole koja se obavljaju putem drugih subjekata.

Odlukama o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva za određenu godinu, sredstva za decentralizirane funkcije školstva, u dijelu koji se odnosi na kapitalna ulaganja u 2016., planirana su u iznosu 122.688.331,00 kn za osnovne škole i 53.027.049,00 kn za srednje škole, a u 2014. i 2015. u približno istom iznosu. Osnivači koji su primijenili model javno-privatnog partnerstva, mogli su zatražiti uvećanje materijalnih i financijskih rashoda za iznos najma (iznos koji se plaća privatnom partneru za vrijeme trajanja najma), uz uvjet da se za isti iznos umanje rashodi za kapitalna ulaganja. Ministarstvo znanosti i obrazovanja prijedlog visine sredstava, odnosno prijedlog odluka o minimalnim financijskim standardima i prijedlog uredbe o načinu izračuna iznosa pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi na temelju upute (smjernica) Ministarstva financija za izradu državnoga proračuna. Ukupan iznos sredstava za osiguranje minimalnog financijskog standarda utvrđuje se prema limitu koje utvrđuje Ministarstvo financija u uputi, a Ministarstvo znanosti i obrazovanja samostalno određuje strukturu rashoda unutar zadanih limita. Na temelju prijedloga Ministarstva znanosti i obrazovanja, Vlada Republike Hrvatske za svaku godinu donosi uredbu o načinu izračuna iznosa pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Navedenom uredbom se utvrđuje način izračuna iznosa pomoći izravnjanja za sve decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz državnoga proračuna Republike Hrvatske za tu godinu prema posebnim zakonima i odlukama o kriterijima i mjerilima za osiguravanje minimalnog financijskog standarda javnih potreba u decentraliziranim djelatnostima te ukupni iznos decentraliziranih sredstava osnovnog i srednjeg školstva po županijama i gradovima, odnosno po nositeljima financiranja. Ukupni iznos sredstava za decentraliziranu funkciju školstva raspoređuje se na nositelje financiranja odlukama Vlade Republike Hrvatske o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva i odlukama o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova.

Prema Odlukama o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva u 2014., 2015. i 2016. decentralizirana sredstva za kapitalna ulaganja planirana su i osigurana za 335 651 učenika u školskoj godini 2013./2014., za 332 463 učenika u 2014./2015. te za 332 910 učenika u 2015./2016.

U tablici broj 2 daju se podaci o broju učenika u osnovnim školama u školskoj godini 2013./2014., 2014./2015. i 2015./2016., po županijama i za Grad Zagreb.

Tablica broj 2

Podaci o broju učenika u osnovnim školama u školskoj godini
2013./2014., 2014./2015. i 2015./2016., po županijama i za Grad Zagreb¹

Redni broj	Županija	Broj učenika				
		2013./2014.	2014./2015.	2015./2016.	Indeks	Indeks
	1	2	3	4	5 (4/2)	6 (4/3)
1.	Zagrebačka županija	27 040	26 868	26 473	97,9	98,5
2.	Krapinsko-zagorska županija	10 625	10 467	10 338	97,3	98,8
3.	Sisačko-moslavačka županija	13 306	12 554	12 091	90,9	96,3
4.	Karlovačka županija	8 932	8 696	8 734	97,8	100,4
5.	Varaždinska županija	14 668	14 415	14 084	96,0	97,7
6.	Koprivničko-križevačka županija	9 354	9 824	9 806	104,8	99,8
7.	Bjelovarsko-bilogorska županija	9 358	9 655	9 430	100,8	97,7
8.	Primorsko-goranska županija	19 284	19 481	19 324	100,2	99,2
9.	Ličko-senjska županija	3 547	3 465	3 390	95,6	97,8
10.	Virovitičko-podravska županija	7 429	6 905	6 926	93,2	100,3
11.	Požeško-slavonska županija	6 440	6 160	5 889	91,4	95,6
12.	Brodsko-posavska županija	13 963	13 541	13 179	94,4	97,3
13.	Zadarska županija	13 757	14 144	14 138	102,8	99,9
14.	Osječko-baranjska županija	24 077	23 385	22 817	94,8	97,6
15.	Šibensko-kninska županija	7 619	7 259	7 270	95,4	100,2
16.	Vukovarsko-srijemska županija	15 865	15 379	14 694	92,6	95,6
17.	Splitsko-dalmatinska županija	37 801	38 126	37 637	99,6	98,7
18.	Istarska županija	14 937	15 799	15 507	103,8	98,2
19.	Dubrovačko-neretvanska županija	9 615	9 918	9 964	103,6	100,5
20.	Međimurska županija	10 222	10 153	10 041	98,2	98,9
21.	Grad Zagreb	57 812	56 269	61 178	105,8	108,7
	Ukupno	335 651	332 463	332 910 ²	99,2	100,1

Prema Odlukama o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova u 2014., 2015. i 2016., decentralizirana sredstva za kapitalna ulaganja planirana su i osigurana za 185 350 učenika u školskoj godini 2013./2014., za 175 544 učenika u 2014./2015. te za 174 947 učenika u 2015./2016.

U tablici broj 3 daju se podaci o broju učenika u srednjim školama u školskoj godini 2013./2014., 2014./2015. i 2015./2016., po županijama i za Grad Zagreb.

¹ Podaci o broju učenika obuhvaćaju osnovne škole s općeobrazovnim i umjetničkim programima.

² U Odluci o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva u 2016. godini iskazan je podatak o ukupnom broju učenika u iznosu 332 728, što ne odgovara zbroju učenika po županijama i gradovima.

Tablica broj 3

Podaci o broju učenika u srednjim školama u školskoj godini
2013./2014., 2014./2015. i 2015./2016., po županijama i za Grad Zagreb³

Redni broj	Županija	Broj učenika				
		2013./2014.	2014./2015.	2015./2016.	Indeks	Indeks
	1	2	3	4	5 (4/2)	6 (4/3)
1.	Zagrebačka županija	7 456	7 405	7 105	95,3	96,0
2.	Krapinsko-zagorska županija	5 462	5 395	5 187	95,0	96,1
3.	Sisačko-moslavačka županija	6 352	5 710	5 803	91,4	101,6
4.	Karlovačka županija	5 260	4 675	4 927	93,7	105,4
5.	Varaždinska županija	8 468	8 500	8 318	98,2	97,9
6.	Koprivničko-križevačka županija	5 117	4 649	4 479	87,5	96,3
7.	Bjelovarsko-bilogorska županija	5 884	5 365	5 116	87,0	95,4
8.	Primorsko-goranska županija	10 898	10 488	10 334	94,8	98,5
9.	Ličko-senjska županija	1 739	1 654	1 484	85,3	89,7
10.	Virovitičko-podravska županija	3 835	3 618	3 470	90,5	95,9
11.	Požeško-slavonska županija	4 265	4 076	4 053	95,0	99,4
12.	Brodsko-posavska županija	7 261	6 640	6 359	87,6	95,8
13.	Zadarska županija	8 126	7 403	7 240	89,1	97,8
14.	Osječko-baranjska županija	14 085	13 324	12 525	88,9	94,0
15.	Šibensko-kninska županija	4 901	4 443	4 230	86,3	95,2
16.	Vukovarsko-srijemska županija	8 321	8 035	7 540	90,6	93,8
17.	Splitsko-dalmatinska županija	21 647	21 319	20 451	94,5	95,9
18.	Istarska županija	7 403	6 715	7 080	95,6	105,4
19.	Dubrovačko-neretvanska županija	5 617	6 158	5 807	103,4	94,3
20.	Međimurska županija	4 466	4 313	4 126	92,4	95,7
21.	Grad Zagreb	38 787	35 659	39 313	101,4	110,3
	Ukupno	185 350	175 544	174 947	94,4	99,7

Navedenim odlukama su propisani kriteriji i mjerila za osiguranje minimalnog financijskog standarda školstva u određenoj godini. Rashode za kapitalna ulaganja osnivači su, prema odlukama o minimalnim financijskim standardima za 2014., 2015. i 2016., trebali planirati godišnjim planom u kojem se planiraju kapitalni projekti osnovnih i srednjih škola i učeničkih domova koji će se realizirati tijekom tekuće godine. Plan je donosilo mjerodavno tijelo osnivača, uz prethodnu suglasnost Ministarstva znanosti i obrazovanja. Sredstva su osnivačima doznačavana na temelju zahtjeva, dokumentacije o provedenom postupku nabave te ovjerenih računa, odnosno obračunskih situacija koji su dospjeli ili dopijevaju u mjesecu za koji se zahtjev podnosio. Od 2017. za osnivače više nije propisana obveza donošenja plana kapitalnih ulaganja. Osnivačima je dana veća samostalnost u financiranju prema vlastitim odlukama o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja, a sredstva se doznačuju u jednakim mjesečnim obrocima. Također, osnivači navedenom Ministarstvu na kontrolu dostavljaju propisane Izvještaje o prihodima i rashodima decentraliziranih funkcija škola.

Kod izrade prijedloga navedenih odluka, odnosno rasporeda ukupnih sredstava na osnivače, Ministarstvo znanosti i obrazovanja koristi unaprijed određen kriterij, odnosno formulu. Ukupni iznos sredstava dijeli se s ukupnim brojem učenika, razrednih odjela i građevinskih objekata u Republici Hrvatskoj u omjerima 45,0 % učenici, 45,0 % razredni odjeli i 10,0 % građevinski objekti. Na navedeni način se izračunavaju prosječne kalkulatívne cijene, odnosno iznos sredstava po učeniku, odjelu i građevinskom objektu. Iznos sredstava po osnivaču je zbroj umnožaka prosječne kalkulatívne cijene s brojem učenika, razrednih odjela i građevina.

³ Podaci o broju učenika obuhvaćaju gimnazije, strukovne i umjetničke škole.

Prema navedenom, sredstva se osnivačima raspoređuju prema istim kriterijima, a u obzir se ne uzima stanje i starost objekta i njegova usklađenost s uvjetima propisanim državnim pedagoškim standardima. Za primjenu drugih kriterija raspodjele sredstava potrebno je uspostaviti ažurnu evidenciju o stanju i opremljenosti škola te sustavno pratiti i analizirati podatke kako bi se utvrdili prioriteta kapitalnih ulaganja.

U 2016. prosječne kalkulatívne cijene za nabavu proizvedene dugotrajne imovine i dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini za osnovne škole iznosile su 169,99 kn po učeniku, 2.935,27 kn po razrednom odjelu i 4.714,49 kn po školskoj zgradi godišnje, a za srednje škole iznosile su 141,54 kn po učeniku, 3.119,06 kn po razrednom odjelu i 7.202,50 kn po školskoj zgradi godišnje. Podatke o broju građevina na temelju kojih se izračunava iznos decentraliziranih sredstava Ministarstvu znanosti i obrazovanja dostavljaju osnivači u obliku tablica. Upute za popunjavanje uz navedene tablice, u vezi s brojem objekata razlikuju se od obrazloženja koje je navedeno Ministarstvo pojedinačno dostavilo nekim osnivačima (uglavnom na njihov upit). Stoga su osnivači na različít način iskazivali broj objekata u kojima se obavlja djelatnost, što je utjecalo na iznos sredstava po osnivaču.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja je za školsku godinu 2003./2004. utvrdilo da je planska cijena izgradnje građevine 7.000,00 kn/m², a opremanja 1.750,00 kn/m². Prema tadašnjim potrebama prostora za osnovnoškolskog učenika bilo je potrebno u prosjeku 6,46 m², a za srednjoškolskog 8,08 m², odnosno za osnovnoškolskog učenika u građevinu je potrebno uložiti 56.522,00 kn, a srednjoškolskog 70.664,00 kn. Izračunano je da u osnovne škole na godišnjoj razini treba uložiti 312.970.379,00 kn, a u srednje 126.461.305,00 kn. Nakon 2003./2004., Ministarstvo znanosti i obrazovanja nije utvrđivalo navedene elemente i iznos potrebnih sredstava za ulaganja u školske objekte.

Prema podacima Ministarstva znanosti i obrazovanja, iznos decentraliziranih sredstava za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole od 2006. do 2015. je rastao, a nakon toga je u padu. Najveći iznos sredstava za kapitalna ulaganja osiguran je 2010. te je za osnovne škole iznosio 202.751.600,00 kn, a za srednje 88.809.231,00 kn. U 2011. sredstva su znatno smanjena (za osnovne škole iznosila su 134.993.102,00 kn, a za srednje 59.100.750,00 kn). Od 2013. do 2017. iznos sredstava se nije mijenjao te za osnovne škole iznosi približno 122.688.000,00 kn, a za srednje 53.027.000,00 kn. Analizom decentraliziranih sredstava za kapitalna ulaganja u škole za školsku godinu 2015./2016., utvrđeno je da se sredstva po osnivaču za osnovne škole kreću od 276.124,00 kn do 20.567.112,00 kn, a za srednje od 573.847,00 kn do 11.816.052,00 kn. Sredstva po objektu i osnivaču za osnovne škole kreću se od 24.930,00 kn do 119.593,00 kn ili prosječno 46.020,00 kn, a za srednje škole od 38.256,00 kn do 158.459,00 kn ili prosječno 69.407,00 kn. Navedenim podacima nije obuhvaćena Varaždinska županija, jer su sredstva za kapitalna ulaganja umanjena za 3.000.000,00 kn koji se odnose na rashode financirane po modelu javno-privatnog partnerstva. Podaci o decentraliziranim sredstvima za kapitalna ulaganja, broju objekata i sredstvima po objektu za osnivače osnovnih i srednjih škola za školsku godinu 2015./2016. daju se u Prilogu 1.

Decentralizirana sredstva nisu dovoljna za obavljanje većih kapitalnih ulaganja (gradnja i rekonstrukcija objekata) i za prilagodbu škola materijalnim i tehničkim uvjetima propisanim državnim pedagoškim standardima, u propisanim rokovima. U slučaju da se osnivač odluči za takvo ulaganje iz navedenog izvora trebao bi niz godina da se projekt ostvari, a za to vrijeme ulaganja u sve druge objekte ne bi bila moguća. Kod donošenja navedenih standarda, a prije svega se to odnosi na rokove prilagodbe objekata, nisu utvrđene potrebe i mogući izvori financiranja. Stoga Ministarstvo znanosti i obrazovanja s osnivačima treba ubrzati radnje na racionalizaciji Mreže školskih ustanova i analizi stanja i opremljenosti škola, sustavno pratiti i prikupljati podatke o izvorima financiranja, uspostaviti sustav informiranja osnivača i škola o mogućim izvorima, a u suradnji s drugim subjektima poduzeti aktivnosti za ustrojavanje jedinstvene baze podataka (registra) o kapitalnim ulaganjima u osnovne i srednje škole.

Državni ured za reviziju predložio je Ministarstvu znanosti i obrazovanja donijeti jedinstvenu uputu za utvrđivanje broja objekata u svrhu izračuna iznosa decentraliziranih sredstava za kapitalna ulaganja. Predložio je razmotriti mogućnosti izmjene kriterija za raspodjelu decentraliziranih sredstava za kapitalna ulaganja, koji bi, između ostalog, trebali uzeti u obzir stanje i starost objekta i usklađenost s uvjetima propisanim Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i Državnim pedagoškim standardom srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja.

Osim toga, predložio je sustavno pratiti i prikupljati podatke i uspostaviti sustav informiranja o izvorima financiranja kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole. S obzirom na to da se financiranje kapitalnih ulaganja u škole provodi putem raznih subjekata i iz raznih izvora, predložio je u suradnji s drugim subjektima poduzeti aktivnosti za ustrojavanje jedinstvene baze podataka (registra) o kapitalnim ulaganjima u osnovne i srednje škole te osigurati pristup i korištenje podataka svim zainteresiranim subjektima.

Osnivači financiraju rashode za kapitalna ulaganja iz decentraliziranih sredstava (do minimalnog financijskog standarda javnih potreba škola određenog godišnjim odlukama Vlade Republike Hrvatske o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva i odlukama o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova), proračunskih sredstava osnivača i drugih izvora.

Prema podacima osnivača, od 2014. do 2016. ostvareni ukupni rashodi i izdaci osnivača iznose 52.809.479.884,00 kn, od čega se na rashode za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole te učeničke domove odnosi 1.202.392.630,00 kn ili 2,3%.

U tablici broj 4 daju se podaci o ostvarenim ukupnim rashodima i izdacima za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole te učeničke domove po osnivačima, od 2014. do 2016.

Tablica broj 4

Ostvareni ukupni rashodi i izdaci za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole te učeničke domove po osnivačima, od 2014. do 2016.

Redni broj	Osnivači	Ukupni rashodi i izdaci (u kn)	Kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole (u kn)	Udjel u %
	1	2	3	4 (3/2)
1.	Zagrebačka županija, gradovi Samobor, Velika Gorica, Vrbovec, Zaprešić	2.721.498.864,00	156.272.129,00	5,7
2.	Krapinsko-zagorska županija, Grad Krapina	549.304.694,00	25.129.648,00	4,6
3.	Sisačko-moslavačka županija, gradovi Kutina, Sisak	1.391.138.936,00	51.838.863,00	3,7
4.	Karlovačka županija, Grad Karlovac	1.592.757.408,00	31.978.558,00	2
5.	Varaždinska županija, Grad Varaždin	1.246.020.747,00	14.166.753,00 ⁴	1,1
6.	Koprivničko-križevačka županija, gradovi Đurđevac, Koprivnica, Križevci	1.388.825.978,00	44.721.078,00	3,2
7.	Bjelovarsko-bilogorska županija, Grad Bjelovar	688.468.847,00	35.951.202,00	5,2
8.	Primorsko-goranska županija, gradovi Rijeka, Crikvenica, Opatija	3.659.281.812,00	59.329.738,00	1,6
9.	Ličko-senjska županija, Grad Gospić	424.594.644,00	5.139.793,00	1,2
10.	Virovitičko-podravska županija, Grad Virovitica	628.300.442,00	17.212.221,00	2,7
11.	Požeško-slavonska županija, Grad Požega	274.104.921,00	14.608.798,00	5,3
12.	Brodsko-posavska županija, Grad Slavonski Brod	953.807.224,00	32.427.972,00	3,4
13.	Zadarska županija, Grad Zadar	2.288.513.369,00	35.467.765,00	1,5
14.	Osječko-baranjska županija, grad Osijek	2.059.825.451,00	76.621.222,00	3,7
15.	Šibensko-kninska županija, Grad Šibenik	1.310.046.317,00	14.322.223,00	1,1
16.	Vukovarsko-srijemska županija, Grad Vinkovci	814.127.706,00	21.985.106,00	2,7
17.	Splitsko-dalmatinska županija, gradovi Split, Makarska	3.723.396.067,00	122.831.802,00	3,3
18.	Istarska županija, gradovi Labin, Pazin, Poreč-Parenzo, Pula-Pola, Rovinj-Rovigno, Umag-Umago	3.233.710.186,00	47.645.673,00	1,5
19.	Dubrovačko-neretvanska županija, Grad Dubrovnik	2.013.444.631,00	32.643.355,00	1,6
20.	Međimurska županija, Grad Čakovec	699.116.546,00	32.879.709,00	4,7
21.	Grad Zagreb	21.149.195.094,00	329.219.022,00	1,6
	Ukupno	52.809.479.884,00	1.202.392.630,00	2,3

Prema podacima osnivača, od 2014. do 2016. ostvareni rashodi za kapitalna ulaganja u osnovne škole iznose 995.151.053,00 kn, od čega se na decentralizirana sredstva odnosi 380.568.426,00 kn, vlastita proračunska sredstva 479.740.519,00 kn te na druge izvore financiranja 134.842.108,00 kn.

U tablici broj 5 daju se podaci o ostvarenim rashodima za kapitalna ulaganja u osnovne škole od 2014. do 2016., po osnivačima i prema izvorima financiranja.

⁴ Kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole, čiji je osnivač Varaždinska županija, ne sadrže podatke o rashodima za najam po modelu javno-privatnog partnerstva, a kapitalna ulaganja u osnovne škole, čiji je osnivač Grad Varaždin, ne sadrže podatke o izdacima za otplatu glavnice kredita iz ranijih godina za dogradnju četiri osnovne škole i izgradnju jedne školske sportske dvorane.

Tablica broj 5

Ostvareni rashodi za kapitalna ulaganja u osnovne škole
od 2014. do 2016., po osnivačima i prema izvorima financiranja

u kn

Redni broj	Osnivač	Izvori financiranja			
		Decentralizirana sredstva	Vlastita proračunska sredstva	Drugi izvori	Ukupno
	1	2	3	4	5
1.	Zagrebačka županija, gradovi Samobor, Velika Gorica, Vrbovec, Zaprešić	32.615.180,00	76.101.149,00	39.534.820,00	148.251.149,00
2.	Krapinsko-zagorska županija, Grad Krapina	15.807.561,00	1.815.273,00	2.267.046,00	19.889.880,00
3.	Sisačko-moslavačka županija, gradovi Kutina, Sisak	8.305.161,00	34.447.503,00	5.067.262,00	47.819.926,00
4.	Karlovačka županija, Grad Karlovac	10.468.434,00	1.480.277,00	12.692.613,00	24.641.324,00
5.	Varaždinska županija, Grad Varaždin	3.940.049,00	5.850.766,00	1.826.955,00	11.617.770,00
6.	Koprivničko-križevačka županija, gradovi Đurđevac, Koprivnica, Križevci	15.169.378,00	21.398.234,00	2.921.921,00	39.489.533,00
7.	Bjelovarsko-bilogorska županija, Grad Bjelovar	12.098.601,00	3.103.911,00	599.450,00	15.801.962,00
8.	Primorsko-goranska županija, gradovi Rijeka, Crikvenica, Opatija	24.627.758,00	11.237.523,00	12.194.760,00	48.060.041,00
9.	Ličko-senjska županija, Grad Gospić	3.574.438,00	261.387,00	0,00	3.835.825,00
10.	Virovitičko-podravska županija, Grad Virovitica	7.062.746,00	475.078,00	3.559.105,00	11.096.929,00
11.	Požeško-slavonska županija, Grad Požega	8.425.072,00	492.117,00	2.917.994,00	11.835.183,00
12.	Brodsko-posavska županija, Grad Slavonski Brod	23.542.373,00	1.375.483,00	0,00	24.917.856,00
13.	Zadarska županija, Grad Zadar	17.107.949,00	3.269.336,00	2.278.456,00	22.655.741,00
14.	Osječko-baranjska županija, Grad Osijek	27.860.746,00	12.609.211,00	7.305.806,00	47.775.763,00
15.	Šibensko-kninska županija, Grad Šibenik	8.729.518,00	374.427,00	1.402.714,00	10.506.659,00
16.	Vukovarsko-srijemska županija, Grad Vinkovci	14.107.631,00	667.400,00	214.437,00	14.989.468,00
17.	Splitsko-dalmatinska županija, gradovi Split, Makarska	52.550.098,00	42.090.556,00	18.436.874,00	113.077.528,00
18.	Istarska županija, gradovi Labin, Pazin, Poreč-Parenzo, Pula-Pola, Rovinj-Rovigno, Umag-Umago	16.742.502,00	10.249.599,00	9.138.038,00	36.130.139,00
19.	Dubrovačko-neretvanska županija, Grad Dubrovnik	13.905.382,00	11.165.835,00	2.672.841,00	27.744.058,00
20.	Međimurska županija, Grad Čakovec	10.854.209,00	10.475.050,00	6.090.487,00	27.419.746,00
21.	Grad Zagreb	53.100.640,00	230.800.404,00	3.720.529,00	287.621.573,00
Ukupno		380.595.426,00	479.740.519,00	134.842.108,00	995.178.053,00

Prema podacima osnivača, od 2014. do 2016. ostvareni rashodi za kapitalna ulaganja u srednje škole i učenički dom iznose 207.214.575,00 kn, od čega se na decentralizirana sredstva odnosi 138.034.477,00 kn, vlastita proračunska sredstva 55.690.417,00 kn te na druge izvore financiranja 13.489.681,00 kn.

U tablici broj 6 daju se podaci o ostvarenim rashodima za kapitalna ulaganja u srednje škole i učenički dom od 2014. do 2016., po osnivačima i prema izvorima financiranja.

Tablica broj 6

Ostvareni rashodi za kapitalna ulaganja u srednje škole i učenički dom od 2014. do 2016., po osnivačima i prema izvorima financiranja

u kn

Redni broj	Osnivač	Izvori financiranja			
		Decentralizirana sredstva	Vlastita proračunska sredstva	Drugi izvori	Ukupno
	1	2	3	4	5
1.	Zagrebačka županija, gradovi Samobor, Velika Gorica, Vrbovec, Zaprešić	2.575.563,00	5.445.417,00	0,00	8.020.980,00
2.	Krapinsko-zagorska županija, Grad Krapina	4.319.768,00	220.000,00	700.000,00	5.239.768,00
3.	Sisačko-moslavačka županija, gradovi Kutina, Sisak	3.743.853,00	4.446,00	270.638,00	4.018.937,00
4.	Karlovačka županija, Grad Karlovac	4.653.976,00	0,00	2.683.258,00	7.337.234,00
5.	Varaždinska županija, Grad Varaždin	1.563.198,00	985.785,00	0,00	2.548.983,00
6.	Koprivničko-križevačka županija, gradovi Đurđevac, Koprivnica, Križevci	557.930,00	2.509.090,00	2.164.524,00	5.231.544,00
7.	Bjelovarsko-bilogorska županija, Grad Bjelovar	5.342.818,00	14.423.130,00	383.292,00	20.149.240,00
8.	Primorsko-goranska županija, gradovi Rijeka, Crikvenica, Opatija	9.175.664,00	1.687.138,00	406.895,00	11.269.697,00
9.	Ličko-senjska županija, Grad Gospić	1.303.968,00	0,00	0,00	1.303.968,00
10.	Virovitičko-podravska županija, Grad Virovitica	5.902.733,00	212.559,00	0,00	6.115.292,00
11.	Požeško-slavonska županija, Grad Požega	2.773.615,00	0,00	0,00	2.773.615,00
12.	Brodsko-posavska županija, Grad Slavonski Brod	7.510.116,00	0,00	0,00	7.510.116,00
13.	Zadarska županija, Grad Zadar	7.848.837,00	2.224.780,00	2.738.407,00	12.812.024,00
14.	Osječko-baranjska županija, Grad Osijek	11.171.728,00	16.642.446,00	1.031.285,00	28.845.459,00
15.	Šibensko-kninska županija, Grad Šibenik	3.718.172,00	97.392,00	0,00	3.815.564,00
16.	Vukovarsko-srijemska županija, Grad Vinkovci	6.995.638,00	0,00	0,00	6.995.638,00
17.	Splitsko-dalmatinska županija, gradovi Split, Makarska	7.596.207,00	1.945.121,00	212.945,00	9.754.273,00
18.	Istarska županija, gradovi Labin, Pazin, Poreč-Parenzo, Pula-Pola, Rovinj-Rovigno, Umag-Umago	8.643.556,00	1.429.560,00	1.442.418,00	11.515.534,00
19.	Dubrovačko-neretvanska županija, Grad Dubrovnik	3.353.551,00	89.727,00	1.456.019,00	4.899.297,00
20.	Međimurska županija, Grad Čakovec	5.139.140,00	320.823,00	0,00	5.459.963,00
21.	Grad Zagreb	34.144.446,00	7.453.003,00	0,00	41.597.449,00
	Ukupno	138.034.477,00	55.690.417,00	13.489.681,00	207.214.575,00

- Provedba i praćenje provedbe kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole

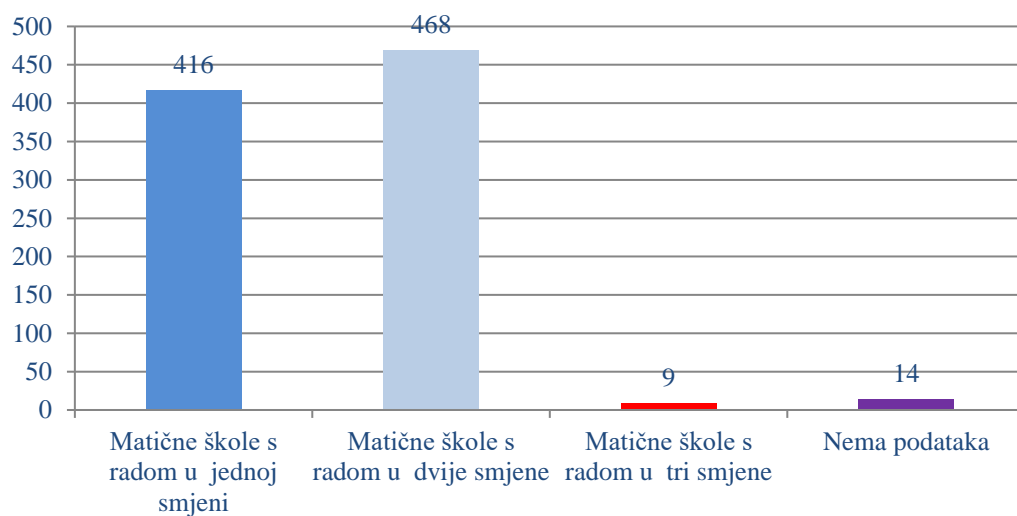
Osim financiranja iz decentraliziranih sredstava, od 2014. do 2016., putem Ministarstva znanosti i obrazovanja ostvarena su kapitalna ulaganja u škole koja se najvećim dijelom odnose na dovršetak projekta po Planu razvoja sustava odgoja i obrazovanja 2005.-2010. (Svjetska banka) te kapitalne pomoći za sufinanciranje gradnje i opremanja škola. Plan razvoja sustava odgoja i obrazovanja provodi se od 2006., a provedba projekta trajala je do 31. siječnja 2012. Između ostalog, projekt je uključivao potporu regionalnom razvoju i inovacijama kroz kapitalna ulaganja u 60 osnovnih i 13 srednjih škola, odabranih putem javnog prijavljivanja. Cilj izgradnje bio je ukidanje trosmjenske nastave, odnosno smanjenje broja učenika koji pohađaju nastavu u tri smjene i povećanje broja učenika koji nastavu pohađaju u jednoj smjeni.

Prema podacima osnivača, u Republici Hrvatskoj je u školskoj godini 2015./2016. bilo 907 matičnih osnovnih škola, od čega 416 ili 45,9 % s radom u jednoj smjeni, 468 ili 51,6 % s radom u dvije smjene, devet škola ili 0,9 % s radom u tri smjene, dok za 14 škola ili 1,6 % nema podataka. (Prilog 4)

U grafičkom prikazu broj 4 daju se podaci o broju matičnih osnovnih škola u Republici Hrvatskoj, prema smjenskom radu za školsku godinu 2015./2016.

Grafički prikaz broj 4

Broj matičnih osnovnih škola, prema smjenskom radu za školsku godinu 2015./2016.

Izvor: podaci osnivača

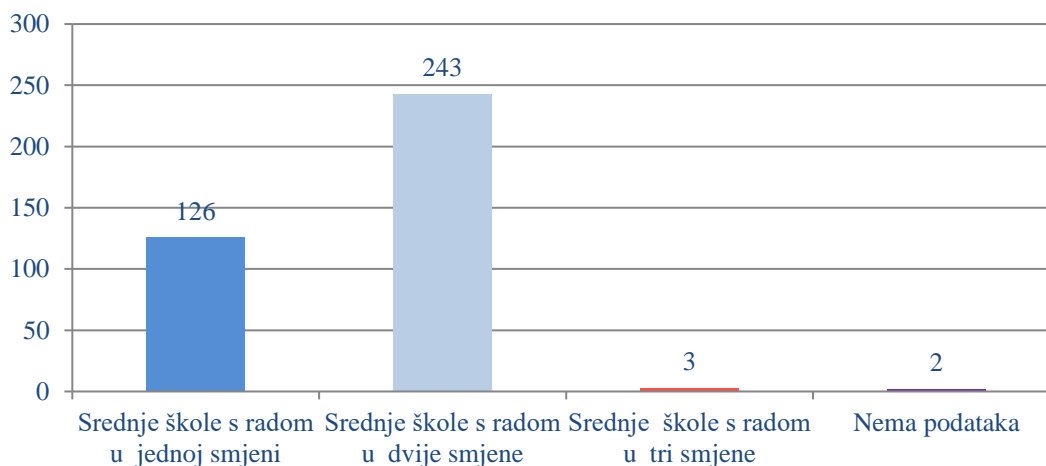
Prema podacima osnivača, u Republici Hrvatskoj su u školskoj godini 2015./2016. bile 374 srednje škole, od čega 126 ili 33,7 % s radom u jednoj smjeni, 243 ili 65,0 % s radom u dvije smjene, tri škole ili 0,8 % s radom u tri smjene, dok za dvije škole ili 0,5 % nema podataka. (Prilog 6)

U grafičkom prikazu broj 5 daju se podaci o broju srednjih škola u Republici Hrvatskoj, prema smjenskom radu za školsku godinu 2015./2016.

Grafički prikaz broj 5

Broj matičnih srednjih škola, prema smjenskom radu
za školsku godinu 2015./2016.

Izvor: podaci osnivača

Planirana ulaganja u sve škole, utvrđena listom projekata iznosila su 649.855.000,00 kn. Projektom je planirano financiranje rekonstrukcije, dogradnje i izgradnje navedenih objekata iz sredstava zajma i državnoga proračuna u jednakim omjerima. Sredstva zajma Svjetske banke u cijelosti su povučena (iskorištena). Od navedenog broja škola, koncem 2011. nije započela i nije financirana sredstvima zajma realizacija kapitalnih projekata 20 osnovnih i pet srednjih škola. Prema izvješću Ministarstva znanosti i obrazovanja iz siječnja 2012., Projekt nije u potpunosti ostvario ciljeve, odnosno nije riješio problem trosmjenske nastave. U vrijeme trajanja projekta, praćeno je ostvarenje postavljenog cilja, ali nakon završetka projekta, iako se s izgradnjom škola nastavilo, ostvarenje cilja projekta se ne prati. Sredstva za provedbu navedenog projekta u državnom proračunu planirana su uglavnom pojedinačno za svaku investiciju. Ministarstvo znanosti i obrazovanja nema podatka o kriterijima na temelju kojih je od 2012. za škole s liste projekata osiguravalo sredstva u proračunu.

Osim navedenog projekta, gradnja i opremanje školskih objekata u državnom proračunu planirana je putem kapitalnih pomoći. Kapitalne pomoći planirane su u jednom iznosu, koji je za 2014. iznosio 3.660.774,00 kn, za 2015. iznosio je 41.000.000,00 kn, a za 2016. iznosio je 18.802.126,00 kn. Kapitalne pomoći dodjeljuju se osnivačima, odnosno školama na temelju zamolbi. Ministarstvo znanosti i obrazovanja za kapitalne pomoći nije utvrdilo kriterije za raspored, određivanje visine i iznosa sufinanciranja. Prema pisanom obrazloženju navedenog Ministarstva, svakoj zamolbi se pristupa individualno te se pregovara o omjeru i iznosu sufinanciranja u skladu s fiskalnim kapacitetom i mogućnostima osnivača. Ministarstvo znanosti i obrazovanja za dodjelu kapitalnih pomoći nema izračun i prikaz fiskalnog kapaciteta osnivača. Navedeno Ministarstvo također ne kontrolira namjensko trošenje sredstava, iako je odredbom članka 150. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi propisano da nadzor i kontrolu namjenskog trošenja sredstava, koja se osiguravaju iz državnoga proračuna, obavlja Ministarstvo znanosti i obrazovanja. Prema obrazloženju navedenog Ministarstva, kontrole se ne provode, jer Ministarstvo pretpostavlja da se sredstva troše namjenski, odnosno da osnivači posluju u skladu s propisima.

Revizijom je utvrđeno da je Ministarstvo znanosti i obrazovanja kod gradnje i rekonstrukcije objekata većinom financiralo radove i nadzor nad izvođenjem radova, a osnivači druge troškove.

Također, za pojedine objekte postupak nabave roba, radova i usluga (radovi i nadzor) provodilo je Ministarstvo znanosti i obrazovanja, a za pojedine osnivači. Ugovori o sufinanciranju zaključivani su u slučajevima kad je postupke nabave provodio osnivač.

Omjeri financiranja (udjel koji financira Ministarstvo znanosti i obrazovanja, odnosno osnivač) u zaključenim sporazumima su različiti. U pojedinim slučajevima, kad je Ministarstvo znanosti i obrazovanja bilo ugovaratelj radova, nisu zaključeni sporazumi o financiranju kojima bi se uredili međusobni odnosi. Također, ne imenuju se koordinatori ulaganja, ali se za pojedine investicije održavaju sastanci na kojima sudjeluju projektanti, predstavnici izvoditelja radova, stručnog nadzora i osnivača.

Ugovori o izvođenju radova, kad je Ministarstvo znanosti i obrazovanja bilo naručitelj, sadrže rokove izvođenja radova te jamstva (ugovornu kaznu za kašnjenje s izvođenjem radova, jamstvo banke za uredno ispunjenje ugovora, policu osiguranja gradilišta i građevine, jamstvo za otklanjanje nedostataka u jamstvenom roku te plaćanje manjeg iznosa radova od obračunanog za 5,0 % ili 10,0 % do primopredaje radova). Ministarstvo znanosti i obrazovanja vodi evidenciju primljenih instrumenata osiguranja. Produljenje rokova izvođenja radova najčešće je bilo uvjetovano problemima izvoditelja radova. Prema očitovanju, Ministarstvo znanosti i obrazovanja u takvim slučajevima procjenjuje štete i koristi od raskida ugovora i naplate jamstva. Ministarstvo znanosti i obrazovanja ne analizira podatke o rokovima realizacije investicija i razlozima produljenja rokova, kako bi investicijama upravljalo na učinkovitiji način. Nakon završetka radova, neovisno je li navedeno Ministarstvo ugovaratelj radova ili ih sufinancira, predstavnik Ministarstva ne sudjeluje u primopredaji radova, a zapisnik o primopredaji najčešće potpisuju predstavnik izvoditelja radova, nadzorno tijelo i predstavnik škole.

Prema propisima iz područja proračunskog računovodstva, kapitalni projekti u kojima je Ministarstvo znanosti i obrazovanja bilo naručitelj radova, trebaju se evidentirati kao rashodi za nabavu dugotrajne imovine i istodobno u imovini u pripremi. Nakon završetka ulaganja, imovina se odlukom ministra prenosi investitoru (osnivaču ili školi). Odluka se donosi nakon primopredaje radova i stavljanja objekta u funkciju. U pojedinim slučajevima rashodi su pogrešno evidentirani. Kapitalni projekti u kojima navedeno Ministarstvo sufinancira gradnju, a naručitelj radova je osnivač, evidentiraju se na računu kapitalne pomoći.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja je za školsku godinu 2003./2004. utvrdilo plansku cijenu izgradnje, odnosno opremanja objekata. Nakon navedenog razdoblja, planske cijene nisu utvrđivane i uspoređivane sa stvarnim troškovima izgradnje i opremanja objekata, jer spomenuto Ministarstvo ne vodi evidenciju o troškovima izgradnje i opremanja po m² bruto (neto) površine objekta.

Od 2014. do 2016. navedeno Ministarstvo provodilo je projekt izgradnje interkulturene škole u Vukovaru. U travnju 2014., Republika Hrvatska je pristupila u članstvo Europskog gospodarskog prostora potpisivanjem Sporazuma o sudjelovanju u Europskom gospodarskom prostoru, čime je dobila mogućnost korištenja sredstava Norveškog financijskog mehanizma i Financijskog mehanizma Europskog gospodarskog prostora od 2009. do 2014. Ministarstvo, kao tijelo odgovorno za iniciranje, pripremu i provedbu projekta, nema dokumentaciju o provedbi projekta osnivanja interkulturene škole u Vukovaru.

Državni ured za reviziju predložio je Ministarstvu znanosti i obrazovanja urediti postupak i utvrditi kriterije i mjerila za dodjelu sredstava kapitalnih pomoći osnivačima i školama te je naložio obavljati nadzor i kontrolu namjenskog trošenja sredstava, odnosno uspostaviti mehanizme kontrole namjenskog trošenja sredstava, u skladu s odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.

Predložio je urediti postupak određivanja ovlasti za provedbu nabave kod zajedničkog financiranja, pri čemu treba uzeti u obzir kadrovske kapacitete osnivača i škola kojima se sredstva odobravaju te za sva kapitalna ulaganja urediti odnose s osnivačima i imenovati koordinate ulaganja.

Predložio je utvrditi planske cijene izgradnje objekata, pratiti i analizirati troškove izgradnje u odnosu na bruto (neto) površinu objekta te pratiti i analizirati rokove izvođenja radova i razloge produljenja. Pri donošenju odluka o kapitalnim ulaganjima potrebno je uzeti u obzir rezultate (zaključke) navedenih analiza, kako bi se kapitalnim ulaganjima upravljalo na učinkovitiji način.

Osnivači, prije početka realizacije kapitalnih ulaganja, nisu izradili investicijske elaborate u kojima su precizno utvrđeni opseg radova i usluga, vrijednost radova i usluga, vrijeme realizacije i izvori sredstava. Opseg i vrijednost radova i usluga, vrijeme realizacije i izvori sredstava, vidljivi su iz proračuna, projekcija proračuna, planova kapitalnih ulaganja, planova nabave, ugovora i projektne dokumentacije. Odlukom o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva iz 2017. nije više propisana obveza izrade investicijskog elaborata. Odredbom članka 45. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/120 i 15/15) propisano je da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu preuzeti obveze po investicijskim projektima tek nakon provedenog stručnog vrednovanja te ocijenjene opravdanosti i učinkovitosti investicijskog projekta.

Prije donošenja odluka o izgradnji školskih objekata, dobivene su suglasnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja. Izbor izvoditelja radova i dobavljača opreme provodili su osnivači ili škole, prema propisima o javnoj nabavi. Pojedine škole nisu u potpunosti provele postupke u skladu s propisima o javnoj nabavi (unutarnjim aktima o bagatelnoj nabavi). U pojedinim slučajevima radovi su kasnili, nije naplaćeno jamstvo banke za uredno ispunjenje ugovorenih obveza te objekti više godina nisu stavljeni u funkciju.

Realizaciju kapitalnih ulaganja, odnosno izvršenje i rokove, prate škole i upravni odjeli osnivača, između ostalog, kontrolom ispostavljenih računa, sudjelovanjem u povjerenstvima za nabavu i sudjelovanjem u primopredaji radova. Usporedbom ispostavljenih računa za radove i opremu utvrđeno je da je dio cijena različit, što se moglo izbjeći provedbom jedinstvenog postupka nabave na razini osnivača.

U pojedinim slučajevima, Ministarstvo znanosti i obrazovanja i osnivači nisu uspostavili zajednički sustav praćenja provedbe (realizacije) ulaganja, imenovali koordinatora ulaganja, ni uredili međusobna prava i obveze (plaćanja, evidentiranje imovine u pripremi i završenog ulaganja). Pojedini osnivači kod zajedničkog financiranja kapitalnih ulaganja s Ministarstvom znanosti i obrazovanja ili Ministarstvom regionalnoga razvoja nisu pribavili podatke o rashodima, odnosno ulaganjima navedenih ministarstava te nemaju podatke o ukupnim ulaganjima.

Za pojedina kapitalna ulaganja sastavljena je analiza opravdanosti, ali budući troškovi korištenja, održavanja i izvori financiranja objekata nisu procijenjeni. Također, nisu procijenjeni troškovi korištenja, održavanja i izvori financiranja i nije ugovoreno tko će navedene troškove podmirivati, za dio iznad pedagoških standarda.

U pojedinim slučajevima u poslovnim knjigama škola evidentiran je dio imovine, a dio je evidentiran u poslovnim knjigama osnivača ili drugog nositelja financiranja. U pojedinim slučajevima ista imovina je dva puta evidentirana. Nakon završetka investicija, većina osnivača vrijednost imovine prenosi školskim ustanovama.

Državni ured za reviziju predložio je osnivačima prije preuzimanja obveza po investicijskim projektima u škole, prema vlastitoj metodologiji pripreme, ocjene i izvedbe investicijskih projekata provesti vrednovanje, ocjenu opravdanosti i učinkovitosti investicijskog projekta.

Predložio je u slučajevima zajedničkog financiranja ulaganja u škole urediti međusobna prava i obveze (plaćanja, evidentiranje rashoda i imovine). Predložio je imenovati koordinatora ulaganja na početku svake investicije, kako bi se od početka investicije uspostavio sustav praćenja i po potrebi poduzimale aktivnosti i mjere radi pravodobnog završetka i stavljanja objekta u funkciju za koju je namijenjen. Predložio je prije donošenja odluke o kapitalnim ulaganjima, za sva ulaganja procijeniti troškove korištenja, održavanja i izvore financiranja, kako bi se u slučaju odstupanja, poduzele mjere i postigle planirane vrijednosti. Nadalje, predložio je uspostaviti sustav praćenja provedbe (realizacije) ulaganja u objekte.

Predložio je utvrditi razloge kašnjenja radova te ako je do kašnjenja radova došlo krivnjom izvoditelja, predložio je obračunati i naplatiti kaznu i jamstvo banke za uredno ispunjenje ugovora. Nadalje, predložio je nastaviti aktivnosti kako bi se objekt završio i stavio u funkciju za koju je namijenjen.

Predložio je, zbog postizanja racionalnosti te veće ekonomičnosti korištenja sredstava i kontrole, razmotriti mogućnost objedinjavanja provedbe postupaka nabave u vezi s kapitalnim ulaganjima u osnovne škole.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije prema Programima održivog razvoja lokalne zajednice financira izgradnju, obnovu i rekonstrukciju objekata socijalne, komunalne i gospodarske infrastrukture na lokalnoj razini, od čega se dio odnosi na kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole. Vrijednosno znatnija kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole u iznosu 7.779.482,00 kn provedena su kroz Program održivog razvoja lokalne zajednice. Kapitalna ulaganja su obavljena i kroz projekte sufinancirane sredstvima zajmova Europske investicijske banke i Razvojne banke Vijeća Europe. Do konca 2016. projektom Integralni razvoj lokalne zajednice financirana su 74 objekta u vrijednosti 630.230.458,00 kn, projektom Razvoj infrastrukture na otocima i u priobalju devet objekata u vrijednosti 114.792.603,00 kn te projektom Izgradnja objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima 22 objekata u vrijednosti 51.549.177,00 kn. Od 2004. do 2014., kroz projekt Obnova i izgradnja školskih objekata u Republici Hrvatskoj, financirano je 137 objekata u vrijednosti 854.215.852,00 kn.

Nositelji provedbe postupaka javne nabave za izvođenje radova i pružanje usluga stručnog nadzora za projekt Razvoj infrastrukture na otocima i u priobalju te Izgradnja objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima bile su većinom lokalne jedinice, a za projekt Integralni razvoj lokalne zajednice te Obnova i izgradnja školskih objekata u Republici Hrvatskoj ministarstva, koja su bila mjerodavna u vrijeme provedbe. Međusobna prava i obveze u sufinanciranju i realizaciji potprojekata uređena su ugovorima o zajedničkom financiranju. Prema očitovanju Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, utvrđivanje udjela sufinanciranja obavljano je zasebno za svaki ugovor, ovisno o fazi potprojekta, razvijenosti i financijskim mogućnostima lokalne jedinice.

Prijenosi sredstava evidentirani su kao rashodi za kapitalne pomoći, osim kod projekta Obnova i izgradnja školskih objekata u Republici Hrvatskoj, u kojem su evidentirani kao rashodi za nabavu dugotrajne imovine te imovina u pripremi. U svrhu utvrđivanja vrijednosti ulaganja i evidentiranja vlasništva, na zahtjev lokalnih jedinica dostavljan je izvadak iz analitičke evidencije za potprojekte s prikazom troškova. Prijenosi sredstava su obavljani na temelju zahtjeva za plaćanje u prilogu kojih su obračunske situacije (računi). Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije ustrojilo je evidenciju pribavljenih instrumenata osiguranja te je ugovaralo obvezu dostave instrumenta osiguranja za dobro izvršenje posla i otklanjanje nedostataka u jamstvenom roku.

Prema evidencijama i izvještajima o provedbi projekata, dio potprojekata bio je uključen u projekte, između ostalog, na temelju dokumentacije u ranoj fazi pripremljenosti, odnosno bez prethodno riješenih imovinskopravnih odnosa i ishoda akta na temelju kojeg se odobrava izvođenje radova i drugo, od dijela potprojekata se tijekom izvođenja projekata odustalo, a za dio su ukupni rashodi izvršeni znatno iznad planiranih.

Nedostatak sredstava državnoga proračuna za financiranje potprojekata, nepouzdanost sufinanciranja jedinica, problemi s projektnom dokumentacijom, provedbom postupaka javne nabave uzrokovali su produljenje rokova za dovršetak potprojekata, a time i projekata u cjelini. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije ne vodi i ne analizira podatke o troškovima izgradnje školskih objekata u odnosu na bruto (neto) površinu objekata čiju izgradnju je sufinanciralo (financiralo). Raspoloživi podacima o početku i završetku investicija, ali podatke ne sistematizira i ne analizira.

Državni ured za reviziju predložio je Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije voditi i analizirati podatke o troškovima izgradnje školskih objekata u odnosu na bruto (neto) površinu objekata čiju izgradnju sufinancira (financira) te analizirati podatke o rokovima realizacije investicija. Rezultate (zaključke) navedenih analiza potrebno je uzeti u obzir pri donošenju odluka kako bi se kapitalnim ulaganjima upravljalo na učinkovitiji način.

Kroz Program održivog razvoja lokalne zajednice, koji se provodi na temelju godišnjih programa, financirani su od 2014. do 2016. projekti ukupne vrijednosti 156.576.432,00 kn. U 2014. zaprimljeno je 15 projektnih prijedloga koji se odnose na osnovne i srednje škole u vrijednosti 19.031.117,00 kn (odobrena i realizirana tri u vrijednosti 1.043.000,00 kn). U 2015. zaprimljeno je 16 projektnih prijedloga u vrijednosti 14.689.598,00 kn (odobreno i realizirano šest u vrijednosti 2.479.000,00 kn). U 2016. zaprimljeno je 13 u vrijednosti 7.211.690,00 kn (odobreno i realizirano 12 u vrijednosti 4.257.482,00 kn). Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije na mrežnim stanicama objavljuje poziv za iskaz interesa za sufinanciranje projekata, u kojem se, između ostalog, određuju prihvatljivi podnositelji zahtjeva, objekti, aktivnosti i iznosi sufinanciranja, postupak i rokovi podnošenja zahtjeva. Uz poziv se objavljuju smjernice za podnositelje zahtjeva i drugi obrasci i dokumenti potrebni za podnošenje zahtjeva. Odabir projektnih prijedloga provodi povjerenstvo koje određuje stručne osobe (ocjenjivače) za njihovo vrednovanje. Svaki projekt ocjenjuju dva ocjenjivača zasebno. Ukoliko je razlika u ocjeni dvaju ocjenjivača veća od deset bodova, ocjenjivanje provodi i treći ocjenjivač. Prosječna ocjena predstavlja ocjenu projekta. Pojedini kriteriji ne sadrže mjerila za vrednovanje. Primjerice, za kriterij odnosa predviđenih troškova i očekivanih rezultata navedeno je da se pet bodova može dodijeliti isključivo projektima koji imaju dobar omjer predviđenih troškova i očekivanih rezultata, ali nije utvrđeno mjerilo za određivanje dobrog omjera. Za kriterij utjecaja na lokalnu zajednicu navedeno je da se pet bodova može dodijeliti projektnim prijedlozima koji će nakon realizacije bitno pridonijeti kvaliteti života, ali nije utvrđeno mjerilo za utvrđivanje bitnog doprinosa kvaliteti života. U drugoj fazi vrednovanja projektnih prijedloga Povjerenstvo dodjeljuje dodatne bodove (od 1 do 30). U smjernicama za podnositelje zahtjeva navedeno je da se dodatni bodovi dodjeljuju u skladu s ocjenom uolikoj mjeri projektni prijedlog slijedi prioritete županijske razvojne strategije na određenom području te smatra li se važnim doprinosom razvoju i održivosti lokalne zajednice. Za provedbu navedenog vrednovanja nisu utvrđena mjerila. Nakon postupka vrednovanja, sastavlja se lista projektnih prijedloga na temelju koje mjerodavni ministar donosi odluku o odabiru projekata. S odabranim korisnicima zaključuju se ugovori o sufinanciranju. Sastavni dio ugovora je zadužnica u iznosu odobrenog sufinanciranja, a ugovoreni iznos Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije isplaćuje na račun korisnika prema dostavljenom zahtjevu za plaćanje za izvedene radove, odnosno usluge na projektu.

Programima održivog razvoja lokalne zajednice za 2014., 2015. i 2016. utvrđeno je da je korisnik obavezan provesti postupak nabave u skladu s važećim Zakonom o javnoj nabavi. Također, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije može propisati način provedbe postupka javne nabave u slučajevima kad se s obzirom na procijenjenu vrijednost nabave ne treba primjenjivati Zakon o javnoj nabavi.

Državni ured za reviziju predložio je Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije utvrditi mjerila za sve kriterije prema kojima se obavlja vrednovanje projektnih prijedloga kod Programa održivog razvoja lokalne zajednice kako bi način dodjele bodova bio jasan podnositeljima projektnih prijedloga te se osiguralo ujednačeno postupanje pri vrednovanju projektnih prijedloga. Predložio je, u skladu s predviđenom mogućnosti iz godišnjih Programa održivog razvoja lokalne zajednice, propisati način provedbe postupaka javne nabave u slučajevima kad se s obzirom na procijenjenu vrijednost nabave ne treba primijeniti Zakon o javnoj nabavi, u cilju provedbe postupaka nabave u skladu s načelima transparentnosti i jednakog tretmana svih potencijalnih ugovaratelja.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je koordiniralo proces izrade Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. (dalje u tekstu: Operativni program), kojim je Republici Hrvatskoj stavljeno na raspolaganje 4,321 milijardi EUR iz Europskog fonda za regionalni razvoj i 2,559 milijardi EUR iz Kohezijskog fonda (ukupno 6,880 milijardi EUR). U okviru Operativnog programa za ulaganje u obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje osigurano je 270.914.791 EUR, od čega za uspostavu i razvoj digitalno zrelih škola 102.914.791 EUR, modernizaciju infrastrukture smještaja u visokom obrazovanju za studente u nepovoljnom položaju 105.000.000 EUR te povećanje važnosti strukovnog obrazovanja 63.000.000 EUR.

Za uspostavu sustava razvoja digitalno zrelih škola u tijeku je provedba pilot projekta e-Škole. Dodijeljena bespovratna sredstva iznose 227.869.094,00 kn. Projektom se nastoji riješiti niska razina iskorištenosti informacijsko komunikacijske tehnologije u obrazovnom sustavu te nedostatna i zastarjela oprema. Provedba projekta planirana je od 2019. do 2023. Prema podacima Ministarstva znanosti i obrazovanja, do studenoga 2017. ukupno su realizirana sredstva na projektu u iznosu 172.833.149,00 kn.

Za povećanje relevantnosti strukovnog obrazovanja predviđeno je uspostavljanje mreže regionalnih centara kompetentnosti koji će omogućiti praktičnu obuku za učenike, nastavnike i zaposlenike u skladu s potrebama tržišta rada te suradnju sa sličnim centrima u Europskoj uniji. Prije odabira i uspostave regionalnih centara kompetentnosti i donošenja Mreže regionalnih centara kompetentnosti, potrebno je provesti analizu stanja u sustavu strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te izmjene Zakona o strukovnom obrazovanju. Za korištenje bespovratnih sredstava za uspostavu infrastrukture regionalnih centara kompetentnosti u strukovnom obrazovanju objavit će se poziv na dostavu projektnih prijedloga. Vremenski plan provedbe navedenih aktivnosti nije utvrđen, osim što je Ministarstvo znanosti i obrazovanja u drugom kvartalu 2017., planiralo definirati i usvojiti kriterije za uspostavu regionalnih centara kompetentnosti te utvrditi prostorni raspored mreže centara kompetentnosti na regionalnoj razini i optimalni broj centara, što nije ostvareno u planiranom roku. Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o strukovnom obrazovanju donesen je u ožujku 2018. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je planiralo objavu poziva ograničenog postupka dodjele sredstava regionalnim centrima kompetentnosti u strukovnom obrazovanju za 2. listopada 2017. Poziv nije objavljen. Prema očitovanju navedenog Ministarstva, nova objava planira se za srpanj 2018. Prihvatljivi prijavitelji u okviru poziva odabrat će se na temelju nacionalnih dokumenata. U tijeku je izrada kriterija odabira.

Državni ured za reviziju predložio je Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te Ministarstvu znanosti i obrazovanja zajednički izraditi vremenski plan provedbe aktivnosti iz Programskog dodatka Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. za povećanje relevantnosti strukovnog obrazovanja kroz poboljšanje uvjeta za stjecanje praktičnih vještina u ciljanim sektorima srednjeg strukovnog obrazovanja, kako bi se ubrzalo provođenje utvrđenih aktivnosti, u cilju pravodobnog iskorištavanja osiguranih sredstava.

Kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole provodila su se i putem drugih subjekata. Tako su Vlada Republike Hrvatske i Švicarsko savezno vijeće zaključili u lipnju 2015. okvirni sporazum o provedbi Švicarsko-hrvatskog programa suradnje na smanjenju ekonomskih i socijalnih nejednakosti unutar proširene Europske unije, prema kojem Švicarska daruje Republici Hrvatskoj 45.000.000 CHF, a za projekt modernizacije programa strukovnog obrazovanja i osposobljavanja 2.350.000 CHF (85,0 % Švicarska i 15,0 % Republika Hrvatska). Ugovor o provedbi projekta zaključili su Švicarska agencija za razvoj i suradnju i Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u svibnju 2017., a posredničko tijelo u provedbi je Ministarstvo znanosti i obrazovanja. Ugovoreno razdoblje provedbe projekta je svibanj 2017. - travanj 2020.

Putem Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja proveden je 2015. pilot projekt 4c1.1. Izrada projektne dokumentacije za energetska obnovu zgrada i korištenje obnovljivih izvora energije u javnim ustanovama koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja i pilot projekt 4c1.2. Energetska obnova zgrada i korištenje obnovljivih izvora energije u javnim ustanovama koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja, za koje je osigurano 59.000.000,00 kn iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost. Za izradu projektne dokumentacije do 2017. Realiziran je 71 projekt u vrijednosti 5.637.665,00 kn, a za energetska obnovu zgrada 15 projekata u vrijednosti 16.754.015,00 kn. U 2016. su na temelju poziva za Projekt 4c1.3. Energetska obnova zgrada i korištenje obnovljivih izvora energije u javnim ustanovama koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja odabrana 224 projekta u vrijednosti 338.166.825,00 kn. U studenome 2017. je objavljen poziv za Projekt 4c1.4. Energetska obnova zgrada i korištenje obnovljivih izvora energije u zgradama javnog sektora, osigurana su sredstva u iznosu 380.000.000,00 kn iz Europskog fonda za regionalni razvoj, a podnošenje projektnih prijedloga započelo je u siječnju 2018.

Nadalje, Ministarstvo poljoprivrede je u studenome 2017. objavilo javni poziv srednjim školama za dodjelu bespovratnih sredstava za promociju i jačanje kompetencija strukovnih zanimanja u poljoprivredi 2017. (projekti ulaganja u školska poljoprivredna gospodarstva i praktikume i povećanja dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima škole ili školske zadruge). Ministarstvo poljoprivrede je u prosincu 2017. zaključilo ugovore i isplatilo 13.000.000,00 kn srednjim školama koje su zadovoljile kriterije. Škole imaju obvezu u roku osam mjeseci realizirati projekte. Također, u veljači 2017. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju je objavila natječaj u okviru Programa ruralni razvoj Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020., Mjera 7, Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima, Podmjera 7.4.1. Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu. Ukupna vrijednost ulaganja za dva zahtjeva koja su podnijele srednje škole iznosi 8.576.299,00 kn, od čega se na sredstva potpore odnosi 4.406.181,00 kn.

- Vrednovanje kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole

Osnivači nisu uredili sustav vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole, koji bi obuhvaćao praćenje rezultata ulaganja (iskorištenost, troškovi korištenja i drugi elementi), analizu rezultata ulaganja u odnosu na planirane ciljeve (ispunjavanje državnih pedagoških standarda, optimalni uvjeti rada, iskorištenost te troškovi korištenja i održavanja) i poduzimanje mjera u slučajevima kad pokazatelji rezultata ulaganja odstupaju u odnosu na planirane ciljeve, odnosno nije postignuta svrha ulaganja.

Iako nisu uredili sustav vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja, osnivači putem upravnih odjela za školstvo surađuju s predstavnicima školskih ustanova te analiziraju i prate rezultate vrijednosno znatnijih ulaganja u škole. Radi stalnog praćenja potrošnje energenata, osnivači unose podatke u Informacijski sustav za gospodarenje energijom (ISGE).

Državni ured za reviziju predložio je osnivačima urediti sustav vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole koji bi obuhvaćao praćenje rezultata ulaganja (iskorištenost, troškovi korištenja). Predložio je izraditi analizu rezultata ulaganja u odnosu na planirane pokazatelje (ispunjavanje pedagoškog standarda, optimalni uvjeti rada, iskorištenost, troškovi korištenja i održavanja) i poduzimanje mjera u slučajevima kad pokazatelji rezultata ulaganja odstupaju u odnosu na planirane, odnosno nije postignuta svrha ulaganja.

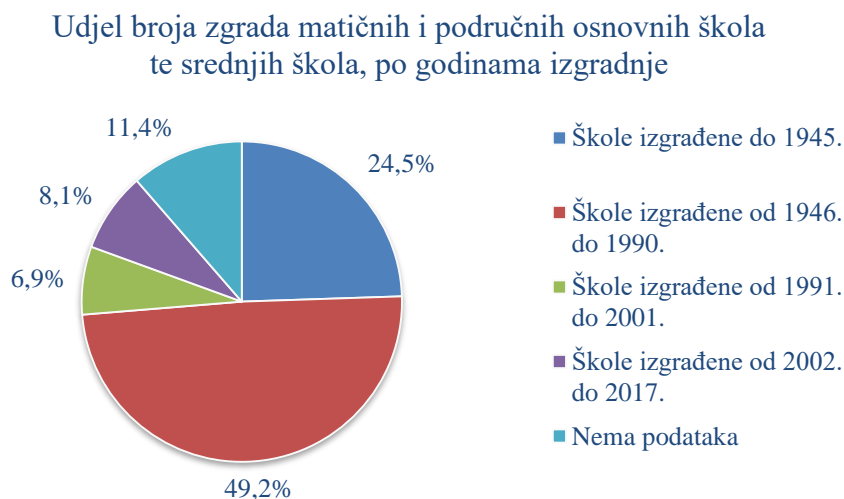
- Evidencija o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola

Većina osnivača ustrojila je evidencije o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola koje, između ostalog, sadrže popis objekata u kojima se odvija odgojno-obrazovna djelatnost, naziv ustanove, imovinskopravni status, površinu objekta, godinu izgradnje, školskim sportskim dvoranama, broju učenika, razrednih odjela, produženom boravku te radu u smjenama.

Prema podacima osnivača, 31. prosinca 2016. u Republici Hrvatskoj bilo je 911 zgrada matičnih osnovnih škola, 1 248 zgrada područnih osnovnih škola te 362 zgrade srednjih škola, odnosno ukupno 2 521 zgrada. Od spomenutog broja zgrada, 617 ili 24,5 % izgrađeno je do 1945., 1 241 ili 49,2 % od 1946. do 1990., 376 ili 15 % od 1991. do 2017., dok za 287 ili 11,4 % zgrada nema podataka. (Prilog 7)

U grafičkom prikazu broj 6 daje se udjel broja zgrada matičnih osnovnih škola, po godinama izgradnje, na dan 31. prosinca 2016.

Grafički prikaz broj 6

Prema podacima osnivača, 31. prosinca 2016. bilo je 3 099 zgrada koje su korištene za odgojno obrazovni proces osnovnih škola i srednjih škola. Od spomenutog broja zgrada, u 120 bili su ugrađeni zdravstveno i ekološki neprihvatljivi materijali (azbest), dok za 407 ili 13,1 % zgrada nema podataka o ugrađenim zdravstveno i ekološki neprihvatljivim materijalima. (Prilog 9)

Prema podacima osnivača, 31. prosinca 2016. od 1 281 osnovne i srednje škole, 850 ima sportsku dvoranu, 428 nema, a za tri škole osnivači nemaju podatke. Od 428 škola koje nemaju sportsku dvoranu, 153 koristi gradske sportske dvorane ili dvorane drugih škola. Od 850 sportskih dvorana osnovnih i srednjih škola, 591 zadovoljava propisane standarde i normative. (Prilog 8)

Pojedini osnivači vode evidenciju o opremljenosti škola informatičkom opremom. Većina podatke usklađuje sa stvarnim stanjem svake godine. Pojedini osnivači su ustrojili evidenciju školskih objekata kod kojih su u izgradnji korišteni zdravstveno i ekološki neprihvatljivi materijali (azbest). Međutim, navedene evidencije kod većine osnivača ne sadrže dio podataka o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola propisane državnim pedagoškim standardima. Ministarstvo znanosti i obrazovanja ima ustrojenu evidenciju o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola (Evidencija građevina i e-Matica), koje nisu povezane s evidencijama koje vode osnivači škola. Osnivači škola nemaju mogućnost pristupa i korištenja podataka iz navedenih evidencija.

Pojedini osnivači imaju podatke o vlasništvu školskih građevina, a dio osnivača podatke je pribavio tijekom obavljanja revizije. Većina školskih zgrada je u vlasništvu ustanova (škola), a dio zgrada je u vlasništvu osnivača ili drugih lokalnih jedinica te Republike Hrvatske. U pojedinim slučajevima u zemljišnim knjigama su kao vlasnici zemljišta na kojima su školske zgrade upisane druge pravne ili fizičke osobe te za dio školskih zgrada nisu riješeni imovinskopravni odnosi. Za dio školskih zgrada rješavanje imovinskopravnih odnosa je u tijeku.

Državni ured za reviziju predložio je osnivačima, u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja, ustrojiti jedinstvenu evidenciju o osnovnim i srednjim školama sa svim elementima propisanim Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, Državnim pedagoškim standardom srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i Odlukom o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta.

Predložio je osnivačima nastaviti aktivnosti na rješavanju imovinskopravnih odnosa i usklađivanju podataka u zemljišnim knjigama te sustavno dopunjavati podatke u ustrojenim evidencijama.

OCJENA UČINKOVITOSTI KAPITALNIH ULAGANJA U OSNOVNE I SREDNJE ŠKOLE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole u Ministarstvu znanosti i obrazovanja, Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te u lokalnim jedinicama na koje je preneseno financiranje decentraliziranih funkcija osnovnih i srednjih škola (20 županija, 34 grada i Grad Zagreb).

Ciljevi revizije bili su provjeriti je li postojeća mreža osnovnih i srednjih škola optimalna, ispunjavanje propisanih uvjeta prostora i opreme za obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja u osnovnim i srednjim školama, donošenje odluka o kapitalnim ulaganjima u osnovne i srednje škole u skladu s provedenim analizama stanja, utvrđenim kriterijima i prioritetima ulaganja, provjeriti financiranje, provedbu i praćenje provedbe kapitalnih ulaganja, sustav vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja te ustrojavanje evidencija o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola.

Na temelju revizijom utvrđenih činjenica, primjenjujući kriterije, Državni ured za reviziju je ocijenio da su kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole **u Gradu Čakovcu učinkovita, u Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, 20 županija, 32 grada i Gradu Zagrebu učinkovita, pri čemu su potrebna određena poboljšanja, dok su u Ministarstvu znanosti i obrazovanja i Gradu Vrbovcu djelomično učinkovita.**

Državni ured za reviziju je Ministarstvu znanosti i obrazovanja dao sljedeće naloge i preporuke:

- ubrzati aktivnosti na uspostavi optimalne mreže odgojno-obrazovnih ustanova i ujednačavanju uvjeta rada u odgojno-obrazovnim ustanovama u skladu s ciljevima iz Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije; za ostvarenje ciljeva iz navedene Strategije predlaže se sastaviti smjernice za izradu Mreže školskih ustanova u skladu s donesenom odlukom Ministarstva znanosti i obrazovanja, utvrditi rokove u kojima osnivači trebaju dostaviti podatke za izradu prijedloga Mreže školskih ustanova, utvrditi kriterije za uvrštavanje škola u Mrežu školskih ustanova, koji trebaju obuhvatiti međudnos dostupnosti, broja učenika i opremljenosti te kriterije za ukidanje škola koje privremeno ne rade i kod kojih treba uzeti u obzir razdoblje privremenog prestanka, uvjete prostora i opreme te troškove održavanja objekta
- prikupiti i analizirati podatke o razlozima zbog kojih dio škola utvrđen Mrežom školskih ustanova nije osnovan te donositi odluke na temelju rezultata analize
- prikupljati podatke i analizirati postojeće iz e-Matice i drugih izvještajnih sustava kako bi Ministarstvo znanosti i obrazovanja, u skladu s odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, imalo osnovu za davanje prijedloga osnivačima o statusnim promjenama ili prestanku rada škola
- analizirati upisna područja te u suradnji s uredima državne uprave, osnivačima i školama poduzeti aktivnosti na uspostavi upisnih područja kojima bi se postigla optimalna iskoristivost postojećih školskih kapaciteta te osigurala veća fleksibilnost pri utvrđivanju i izmjeni upisnog područja

- poduzeti aktivnosti za izmjenu Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi u dijelu koji se odnosi na ovlasti za izradu i izmjenu Mreže školskih ustanova te način praćenja demografskih, gospodarskih i urbanističkih kretanja, demografskih projekcija, podataka o naseljenosti područja na kojemu djeluju školske ustanove, broju djece, geografskom položaju, udaljenosti školskih ustanova i potrebama tržišta rada te izvore i institucije od kojih se podaci mogu preuzimati
- uskladiti odredbe Odluke o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta s odredbama Državnoga pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i Državnoga pedagoškog standarda srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja u dijelu koji se odnosi na određivanje veličine školskih sportskih dvorana koje pripadaju školama u odnosu na broj razrednih odjela i učenika
- za ulaganja u škole procijeniti troškove korištenja, održavanja i zaposlenih te s osnivačima utvrditi izvore financiranja troškova
- izmijeniti odredbe Pravilnika o zajedničkom upisniku školskih ustanova u elektroničkom obliku - e-Matici na način da se osnivačima škola omogući pristup i korištenje podataka u e-Matici, a izvještajni sustav ustrojiti da omogući pregled povijesnih podataka, kako bi se podaci mogli analizirati i uspoređivati te biti osnova za donošenje odluka; u suradnji s osnivačima ustrojiti jedinstvenu evidenciju o školama sa svim elementima propisanim Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, Državnim pedagoškim standardom srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i Odlukom o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta te osnivačima i zaposlenicima Ministarstva znanosti i obrazovanja osigurati pristup i korištenje podataka radi praćenja stanja, analize i donošenja odluka; provoditi nadzor nad provedbom Državnoga pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i Državnoga pedagoškog standarda srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja te sastaviti ukupno godišnje izvješće i podnijeti ga Vladi Republike Hrvatske, koja godišnje izvješće treba podnijeti Hrvatskom Saboru u skladu s odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi
- provoditi postupke utvrđivanja ispunjavanja uvjeta za obavljanje djelatnosti tijekom poslovanja škola u skladu s odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi
- prikupljati i analizirati podatke o školama koje ne ispunjavaju propisane uvjete prostora i opreme, prije svega o školama kod kojih su korišteni zdravstveno i ekološki neprihvatljivi materijali, kako bi se u suradnji s osnivačima poduzele aktivnosti za ispunjavanje propisanih uvjeta
- donijeti jedinstvenu uputu za utvrđivanje broja objekata u svrhu izračuna iznosa decentraliziranih sredstava za kapitalna ulaganja
- razmotriti mogućnosti izmjene kriterija za raspodjelu decentraliziranih sredstava za kapitalna ulaganja, koji bi, između ostalog, trebali uzeti u obzir stanje i starost objekta i usklađenost s uvjetima propisanim Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i Državnim pedagoškim standardom srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja

- sustavno pratiti i prikupljati podatke i uspostaviti sustav informiranja o izvorima financiranja kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole; u suradnji s drugim subjektima poduzeti aktivnosti za ustrojavanje jedinstvene baze podataka (registra) o kapitalnim ulaganjima u osnovne i srednje škole te osigurati pristup i korištenje podataka svim zainteresiranim subjektima s obzirom na to da se financiranje kapitalnih ulaganja u škole provodi putem raznih subjekata i iz raznih izvora
- urediti postupak i utvrditi kriterije i mjerila za dodjelu sredstava kapitalnih pomoći osnivačima i školama te obavljati nadzor i kontrolu namjenskog trošenja sredstava, odnosno uspostaviti mehanizme kontrole namjenskog trošenja sredstava, u skladu s odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi
- urediti postupak određivanja ovlasti za provedbu nabave kod zajedničkog financiranja, pri čemu treba uzeti u obzir kadrovske kapacitete osnivača i škola kojima se sredstva odobravaju te za sva kapitalna ulaganja urediti odnose s osnivačima i imenovati koordinate ulaganja
- utvrditi planske cijene izgradnje objekata, pratiti i analizirati troškove izgradnje u odnosu na bruto (neto) površinu objekta te pratiti i analizirati rokove izvođenja radova i razloge produljenja; pri donošenju odluka o kapitalnim ulaganjima potrebno je uzeti u obzir rezultate (zaključke) navedenih analiza, kako bi se kapitalnim ulaganjima upravljalo na učinkovitiji način
- u suradnji s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije izraditi vremenski plan provedbe aktivnosti iz Programskog dodatka Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. za povećanje relevantnosti strukovnog obrazovanja kroz poboljšanje uvjeta za stjecanje praktičnih vještina u ciljanim sektorima srednjeg strukovnog obrazovanja kako bi se ubrzalo provođenje utvrđenih aktivnosti, u cilju pravodobnog iskorištavanja osiguranih sredstava.

Državni ured za reviziju je Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije dao sljedeće preporuke:

- voditi i analizirati podatke o troškovima izgradnje školskih objekata u odnosu na bruto (neto) površinu objekata čiju izgradnju sufinancira (financira) te analizirati podatke o trajanju investicija; rezultate (zaključke) navedenih analiza potrebno je uzeti u obzir pri donošenju odluka kako bi se kapitalnim ulaganjima upravljalo na učinkovitiji način
- utvrditi mjerila za sve kriterije prema kojima se obavlja vrednovanje projektnih prijedloga kod Programa održivog razvoja lokalne zajednice kako bi način dodjele bodova bio jasan podnositeljima projektnih prijedloga te se osiguralo ujednačeno postupanje pri vrednovanju projektnih prijedloga
- u skladu s predviđenom mogućnosti iz godišnjih Programa održivog razvoja lokalne zajednice propisati način provedbe postupaka javne nabave u slučajevima kad se s obzirom na procijenjenu vrijednost nabave ne treba primijeniti Zakon o javnoj nabavi, u cilju provedbe postupaka nabave u skladu s načelima transparentnosti i jednakog tretmana svih potencijalnih ugovaratelja

- u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja izraditi vremenski plan provedbe aktivnosti iz Programskog dodatka Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. za povećanje relevantnosti strukovnog obrazovanja kroz poboljšanje uvjeta za stjecanje praktičnih vještina u ciljanim sektorima srednjeg strukovnog obrazovanja kako bi se ubrzalo provođenje utvrđenih aktivnosti, u cilju pravodobnog iskorištavanja osiguranih sredstava.

Državni ured za reviziju je osnivačima škola dao sljedeće naloge i preporuke:

- izraditi analizu stanja i opremljenosti osnovnih i srednjih škola, u odnosu na mjerila za prostor i opremu propisana Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, Državnim pedagoškim standardom srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i koeficijentima izvodljivosti standarda te Odlukom o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta s potrebnim sredstvima, izvorima sredstava, aktivnostima, prioritetima i rokovima provedbe
- sredstva za osiguravanje minimalnog financijskog standarda srednjeg školstva koristiti u okviru bilančnih prava za financiranje materijalnih i financijskih rashoda, rashoda za tekuće i investicijsko održavanje i rashoda za kapitalna ulaganja utvrđenih odlukom Vlade Republike Hrvatske o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova
- na temelju analize podataka o stanju i opremljenosti škola utvrditi kriterije za ulaganja, potrebna sredstva, izvore sredstava, aktivnosti, prioritete i rokove provedbe, a odluke o ulaganjima donijeti prema utvrđenim prioritetima
- prije preuzimanja obveza po investicijskim projektima u škole, prema vlastitoj metodologiji pripreme, ocjene i izvedbe investicijskih projekata provesti vrednovanje, ocjenu opravdanosti i učinkovitosti investicijskog projekta
- u slučajevima zajedničkog financiranja ulaganja u škole urediti međusobna prava i obveze u vezi plaćanja, evidentiranja rashoda i imovine
- kad nositelji investicija i financiranja u škole nisu osnivači, nego drugi subjekti, urediti s tim subjektima prava i obveze te sudjelovanje osnivača u cjelokupnoj provedbi investicije
- imenovati koordinatora ulaganja u škole na početku investicije, kako bi se od početka investicije uspostavio sustav praćenja i po potrebi poduzimale aktivnosti i mjere radi pravodobnog završetka i stavljanja objekta u funkciju za koju je namijenjen
- prije donošenja odluke o ulaganjima u škole procijeniti troškove korištenja, održavanja i izvore financiranja, kako bi se u slučaju odstupanja poduzele mjere i postigle planirane vrijednosti
- uspostaviti sustav praćenja provedbe ulaganja u školske objekte
- kod ugovaranja radova ugovoriti jamstveni rok, kaznu za neizvođenje radova u roku te jamstvo banke za uredno ispunjenje ugovora

- utvrditi razloge kašnjenja radova te obračunati i naplatiti kaznu i jamstvo banke za uredno ispunjenje ugovora ako je do kašnjenja radova došlo krivnjom izvoditelja te poduzeti mjere za dovršetak radova
- razmotriti mogućnost objedinjavanja provedbe postupaka nabave u vezi kapitalnih ulaganja u škole na razini osnivača
- pribaviti podatke o ukupnoj vrijednosti ulaganja, urediti imovinskopravne odnose i evidentirati završeno ulaganje
- urediti sustav vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja u škole koji bi obuhvaćao praćenje rezultata ulaganja (iskorištenost, troškovi korištenja)
- izraditi analizu rezultata ulaganja u odnosu na planirane ciljeve (ispunjavanje pedagoških standarda, optimalni uvjeti rada, iskorištenost, troškovi korištenja i održavanja) i poduzimanje mjera u slučajevima kad pokazatelji rezultata ulaganja odstupaju u odnosu na planirane ciljeve, odnosno nije postignuta svrha ulaganja
- u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja ustrojiti jedinstvenu evidenciju o osnovnim i srednjim školama, kojima su osnivači, sa svim elementima propisanim Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, Državnim pedagoškim standardom srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i Odlukom o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenih naloga i preporuka pridonijela otklanjanju utvrđenih nepravilnosti i nedostataka Mreže osnovnih i srednjih škola, ispunjavanju propisanih uvjeta prostora i opreme za obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja u osnovnim i srednjim školama, u donošenju odluka o kapitalnim ulaganjima, sustavu financiranja, provedbe i praćenju provedbe kapitalnih ulaganja, vrednovanju završenih kapitalnih ulaganja te ustrojavanju evidencije o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola, čime bi se povećala učinkovitost kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole na području Republike Hrvatske.

Prilog 1

Decentralizirana sredstva za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole, po osnivačima i broju objekata za školsku godinu 2015./2016.

Redni broj	Osnivač	Decentralizirana sredstva (u kn)	Broj objekata	Sredstva po objektu (u kn)
	1	2	3	4 (2/3)
OSNOVNE ŠKOLE				
1.	Zagrebačka županija	5.084.092,00	104	48.885,00
2.	Krapinsko-zagorska županija	3.744.891,00	95	39.420,00
3.	Sisačko-moslavačka županija	2.663.171,00	72	36.988,00
4.	Karlovačka županija	2.034.666,00	67	30.368,00
5.	Varaždinska županija	1.080.101,00	93	11.613,00
6.	Koprivničko-križevačka županija	1.940.342,00	66	29.399,00
7.	Bjelovarsko-bilogorska županija	2.947.324,00	112	26.315,00
8.	Primorsko-goranska županija	3.836.346,00	96	39.962,00
9.	Ličko-senjska županija	1.171.727,00	47	24.930,00
10.	Virovitičko-podravskaa županija	2.256.132,00	87	25.933,00
11.	Požeško-slavonska županija	1.808.711,00	65	27.826,00
12.	Brodsko-posavska županija	3.027.238,00	94	32.205,00
13.	Zadarska županija	3.181.117,00	113	28.151,00
14.	Osječko-baranjska županija	6.479.361,00	203	31.918,00
15.	Šibensko-kninska županija	1.593.000,00	33	48.273,00
16.	Vukovarsko-srijemska županija	4.498.162,00	107	42.039,00
17.	Splitsko-dalmatinska županija	8.542.184,00	178	47.990,00
18.	Istarska županija	2.092.939,00	65	32.199,00
19.	Dubrovačko-neretvanska županija	2.775.266,00	63	44.052,00
20.	Međimurska županija	2.870.391,00	71	40.428,00
21.	Grad Zagreb	20.567.112,00	282	72.933,00
22.	Grad Velika Gorica	2.039.577,00	30	67.986,00
23.	Grad Samobor	1.159.074,00	27	42.929,00
24.	Grad Vrbovec	608.641,00	12	50.720,00
25.	Grad Zaprešić	589.554,00	5	117.911,00
26.	Grad Krapina	411.212,00	6	68.535,00
27.	Grad Sisak	1.237.408,00	25	49.496,00
28.	Grad Kutina	836.726,00	18	46.485,00
29.	Grad Karlovac	1.500.545,00	28	53.591,00
30.	Grad Varaždin	1.228.942,00	16	76.809,00
31.	Grad Koprivnica	936.827,00	11	85.166,00
32.	Grad Križevci	782.883,00	21	37.280,00
33.	Grad Đurđevac	276.124,00	7	39.446,00
34.	Grad Bjelovar	1.067.868,00	18	59.326,00
35.	Grad Rijeka	2.971.236,00	35	84.892,00
36.	Grad Crikvenica	314.576,00	5	62.915,00
37.	Grad Opatija	198.279,00	4	49.570,00
38.	Grad Gospić	411.257,00	14	29.375,00
39.	Grad Virovitica	749.372,00	15	49.958,00
40.	Grad Požega	579.060,00	5	115.812,00
41.	Grad Slavonski Brod	2.104.662,00	25	84.186,00
42.	Grad Zadar	2.262.083,00	25	90.483,00
43.	Grad Osijek	2.631.036,00	22	119.593,00
44.	Grad Šibenik	1.221.202,00	21	58.152,00
45.	Grad Vinkovci	1.287.623,00	17	75.743,00
46.	Grad Makarska	551.387,00	7	78.770,00
47.	Grad Split	4.374.059,00	37	118.217,00
48.	Grad Pula-Pola	1.606.697,00	24	66.946,00
49.	Grad Labin	434.853,00	8	54.357,00
50.	Grad Pazin	556.737,00	12	46.395,00
51.	Grad Poreč-Porezeno	558.923,00	7	79.846,00
52.	Grad Rovinj-Rovingo	411.880,00	8	51.485,00
53.	Grad Umag-Umago	389.509,00	9	43.279,00
54.	Grad Dubrovnik	1.139.004,00	17	67.000,00
55.	Grad Čakovec	1.065.242,00	12	88.770,00
Ukupno osnovne škole		122.688.331,00	2 666	46.020,00

Redni broj	Osnivač	Decentralizirana sredstva (u kn)	Broj objekata	Sredstva po objektu (u kn)
	1	2	3	4 (2/3)
SREDNJE ŠKOLE				
1.	Zagrebačka županija	2.172.071,00	29	74.899,00
2.	Krapinsko-zagorska županija	1.542.808,00	17	90.753,00
3.	Sisačko-moslavačka županija	1.932.155,00	36	53.671,00
4.	Karlovačka županija	1.656.009,00	27	61.334,00
5.	Varaždinska županija	723.609,00	38	19.042,00
6.	Koprivničko-križevačka županija	1.342.048,00	13	103.234,00
7.	Bjelovarsko-bilogorska županija	1.705.332,00	31	55.011,00
8.	Primorsko-goranska županija	3.404.970,00	67	50.820,00
9.	Ličko-senjska županija	573.847,00	15	38.256,00
10.	Virovitičko-podravska županija	1.116.723,00	18	62.040,00
11.	Požeško-slavonska županija	1.285.610,00	17	75.624,00
12.	Brodsko-posavska županija	1.961.851,00	24	81.744,00
13.	Zadarska županija	2.281.406,00	32	71.294,00
14.	Osječko-baranjska županija	3.974.195,00	64	62.097,00
15.	Šibensko-kninska županija	1.267.674,00	8	158.459,00
16.	Vukovarsko-srijemska županija	2.507.442,00	38	65.985,00
17.	Splitsko-dalmatinska županija	6.182.506,00	78	79.263,00
18.	Istarska županija	2.329.308,00	34	68.509,00
19.	Dubrovačko-neretvanska županija	1.947.325,00	35	55.638,00
20.	Međimurska županija	1.304.108,00	19	68.637,00
21.	Grad Zagreb	11.816.052,00	124	95.291,00
Ukupno srednje škole		53.027.049,00	764	69.407,00
SVEUKUPNO		175.715.380,00	3 430	51.229,00

Prilog 2

Broj učenika u matičnim osnovnim školama,
po županijama za školsku godinu 2015./2016.

Redni broj	Županija	Ukupan broj matičnih škola	Škole s manje od 200 učenika	Škole s 201 do 400 učenika	Škole s 401 do 600 učenika	Škole s više od 600 učenika
	1	2	3	4	5	6
1.	Zagrebačka	48*	9	11	12	14
2.	Krapinsko-zagorska	32	14	15	3	0
3.	Sisačko-moslavačka	36	14	11	10	1
4.	Karlovačka	29	15	7	5	2
5.	Varaždinska	41	16	16	4	5
6.	Koprivničko-križevačka	28	15	6	1	6
7.	Bjelovarsko-bilogorska	26	16	5	3	2
8.	Primorsko-goranska	59	19	24	11	5
9.	Ličko-senjska	15	10	3	1	1
10.	Virovitičko-podravska	19	8	6	2	3
11.	Požeško-slavonska	17	4	7	6	0
12.	Brodsko-posavska	35	12	16	5	2
13.	Zadarska	36	18	7	4	7
14.	Osječko-baranjska	72	32	21	14	5
15.	Šibensko-kninska	22	10	5	5	2
16.	Vukovarsko-srijemska	56	23	25	6	2
17.	Splitsko-dalmatinska	95	35	19	21	20
18.	Istarska	54	26	18	6	4
19.	Dubrovačko-neretvanska	32	13	2	13	4
20.	Međimurska	32	12	14	5	1
21.	Grad Zagreb	123	7	32	45	39
Ukupno		907	328	270	182	125

* Za dvije škole nema podataka o broju učenika

Prilog 3

Broj učenika u područnim osnovnim školama,
po županijama za školsku godinu 2015./2016.

Redni broj	Županija	Ukupan broj područnih škola	Škole s manje od 10 učenika	Škole s 11 do 20 učenika	Škole s 21 do 50 učenika	Škole s više od 50 učenika	Škole ne rade
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Zagrebačka	78*	9	17	22	20	1
2.	Krapinsko-zagorska	54	9	17	21	7	0
3.	Sisačko-moslavačka	59	18	15	15	9	2
4.	Karlovačka	50	19	15	10	6	0
5.	Varaždinska	30	0	5	16	9	0
6.	Koprivničko-križevačka	66	18	18	21	9	0
7.	Bjelovarsko-bilogorska	81	21	28	18	10	4
8.	Primorsko-goranska	65	20	9	15	14	7
9.	Ličko-senjska	40	19	7	6	1	7
10.	Virovitičko-podravska	63	19	16	23	4	1
11.	Požeško-slavonska	48	17	13	11	4	3
12.	Brodsko-posavska	82	21	30	17	14	0
13.	Zadarska	81	25	20	24	8	4
14.	Osječko-baranjska	107	20	36	43	8	0
15.	Šibensko-kninska	26	6	6	7	6	1
16.	Vukovarsko-srijemska	38	11	19	5	2	1
17.	Splitsko-dalmatinska	115*	27	28	32	14	0
18.	Istarska	66	12	17	17	17	3
19.	Dubrovačko-neretvanska	45*	4	0	2	1	4
20.	Međimurska	28	2	6	14	6	0
21.	Grad Zagreb	21	0	0	6	13	2
Ukupno		1 243	297	322	345	182	40

* Za 57 područnih škola nema podataka o broju učenika (devet škola u Zagrebačkoj županiji, 14 u Splitsko-dalmatinskoj i 34 u Dubrovačko-neretvanskoj županiji)

Prilog 4

Broja matičnih osnovnih škola prema vrsti smjenskog rada,
po županijama za školsku godinu 2015./2016.

Redni broj	Županija	Matične škole s radom u jednoj smjeni	Matične škole s radom u dvije smjene	Matične škole s radom u tri smjene	Nema podataka	Područne škole s radom u dvije smjene	Škole ne rade
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Zagrebačka	5	42	1	0	24	1
2.	Krapinsko-zagorska	13	19	0	0	7	0
3.	Sisačko-moslavačka	17	19	0	0	13	2
4.	Karlovačka	16	13	0	0	7	0
5.	Varaždinska	41	0	0	0	30	0
6.	Koprivničko-križevačka	9	19	0	0	18	0
7.	Bjelovarsko-bilogorska	14	12	0	0	7	4
8.	Primorsko-goranska	45	14	0	0	1	7
9.	Ličko-senjska	12	3	0	0	0	7
10.	Virovitičko-podravska	6	12	0	1	12	1
11.	Požeško-slavonska	8	9	0	0	13	3
12.	Brodsko-posavska	11	24	0	0	33	0
13.	Zadarska	20	15	1	0	10	4
14.	Osječko-baranjska	23	49	0	0	30	0
15.	Šibensko-kninska	11	11	0	0	3	1
16.	Vukovarsko-srijemska	17	39	0	0	5	1
17.	Splitsko-dalmatinska*	38	50	7	0	0	0
18.	Istarska	40	11	0	3	6	3
19.	Dubrovačko-neretvanska	25	7	0	0	1	4
20.	Međimurska	12	20	0	0	14	0
21.	Grad Zagreb	33	80	0	10	13	2
Ukupno		416	468	9	14	247	40

* Za jedanaest škola u Splitsko-dalmatinskoj županiji nema podataka o smjenskom radu

Prilog 5

Broj srednjih škola prema broju učenika,
po županijama za školsku godinu 2015./2016.

Redni broj	Županija	Ukupan broj srednjih škola	Škole s manje od 200 učenika	Škole s 201 do 400 učenika	Škole s 401 do 600 učenika	Škole s više od 600 učenika
	1	2	3	4	5	6
1.	Zagrebačka	15	0	6	6	3
2.	Krapinsko-zagorska	9	0	2	4	3
3.	Sisačko-moslavačka	15	1	7	7	0
4.	Karlovačka	13	1	7	4	1
5.	Varaždinska	13	1	2	2	8
6.	Koprivničko-križevačka	8	1	2	2	3
7.	Bjelovarsko-bilogorska	15	0	11	4	0
8.	Primorsko-goranska	31	8	13	7	3
9.	Ličko-senjska	5	1	2	2	0
10.	Virovitičko-podravska	9	1	4	4	0
11.	Požeško-slavonska	8	2	0	4	2
12.	Brodsko-posavska	12	1	4	2	5
13.	Zadarska	18	3	7	6	2
14.	Osječko-baranjska	27*	4	6	12	5
15.	Šibensko-kninska	11	0	6	5	0
16.	Vukovarsko-srijemska	15	3	2	4	6
17.	Splitsko-dalmatinska	42	5	10	14	13
18.	Istarska	21	7	8	3	3
19.	Dubrovačko-neretvanska	15	4	4	4	3
20.	Međimurska	6	0	0	2	4
21.	Grad Zagreb	66	8	10	28	20
	Ukupno	374	51	113	126	84

* U Osječko-baranjskoj županiji ima ukupno 28 srednjih škola, ali jedna škola ne radi te nije uključena u tablicu.

Prilog 6

Broj srednjih škola prema vrsti smjenskog rada,
po županijama za školsku godinu 2015./2016.

Redni broj	Županija	Srednje škole s radom u jednoj smjeni	Srednje škole s radom u dvije smjene	Srednje škole s radom u tri smjene
	1	2	3	4
1.	Zagrebačka	0	15	0
2.	Krapinsko-zagorska	2	7	0
3.	Sisačko-moslavačka	5	10	0
4.	Karlovačka	6	7	0
5.	Varaždinska	11	2	0
6.	Koprivničko-križevačka	1	7	0
7.	Bjelovarsko-bilogorska	4	11	0
8.	Primorsko-goranska	14	17	0
9.	Ličko-senjska	5	0	0
10.	Virovitičko-podravska*	2	6	0
11.	Požeško-slavonska	2	6	0
12.	Brodsko-posavska	3	9	0
13.	Zadarska	6	12	0
14.	Osječko-baranjska	0	27	0
15.	Šibensko-kninska	6	5	0
16.	Vukovarsko-srijemska	2	13	0
17.	Splitsko-dalmatinska	8	33	1
18.	Istarska*	17	3	0
19.	Dubrovačko-neretvanska	8	7	0
20.	Međimurska	0	6	0
21.	Grad Zagreb	24	40	2
Ukupno		126	243	3

* Za jednu školu u Virovitičko-podravskoj i jednu u Istarskoj županiji nema podataka o smjenskom radu

Prilog 7

Broj škola prema godinama izgradnje,
po županijama na dan 31. prosinca 2016.

Redni broj	Županija	Ukupan broj zgrada	Škole izgrađene do 1945.	Škole izgrađene od 1946. do 1990.	Škole izgrađene od 1991. do 2001.	Škole izgrađene od 2002. do 2017.	Nema podataka
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Zagrebačka	143	39	77	12	11	4
2.	Krapinsko-zagorska	95	22	36	2	4	31
3.	Sisačko-moslavačka	108	24	68	7	5	4
4.	Karlovačka	102	39	47	10	3	3
5.	Varaždinska	84	16	58	2	7	1
6.	Koprivničko-križevačka	100	24	55	7	14	0
7.	Bjelovarsko-bilogorska	122	43	59	2	10	8
8.	Primorsko-goranska	142	75	58	3	4	2
9.	Ličko-senjska	59	21	28	0	2	8
10.	Virovitičko-podravsko	90	15	37	8	27	3
11.	Požeško-slavonska	72	27	36	2	3	4
12.	Brodsko-posavska	143	35	82	13	9	4
13.	Zadarska	131	7	49	9	16	50
14.	Osječko-baranjska	207	40	117	30	18	2
15.	Šibensko-kninska	54	5	32	8	6	3
16.	Vukovarsko-srijemska	105	21	55	13	16	0
17.	Splitsko-dalmatinska	255	29	85	13	15	113
18.	Istarska	141	58	53	4	10	16
19.	Dubrovačko-neretvanska	92	15	41	13	6	17
20.	Međimurska	66	9	42	8	6	1
21.	Grad Zagreb	210	53	126	7	11	13
Ukupno		2 521	617	1 241	173	203	287

Napomena: podaci se odnose na matične i područne osnovne škole te srednje škole

Prilog 8

Broj osnovnih i srednjih škola koje imaju sportsku dvoranu,
po županijama na dan 31. prosinca 2016.

Redni broj	Županija	Ukupan broj osnovnih i srednjih škola	Škola ima sportsku dvoranu	Dvorana zadovoljava propisane standarde i normative	Škola nema sportsku dvoranu	Drugo (koristi gradsku, od druge škole i drugo)
	1	2	3	4	5	6
1.	Zagrebačka	63	47	45	16	9
2.	Krapinsko-zagorska	41	34*	5	7	4
3.	Sisačko-moslavačka	51	35	27	16	8
4.	Karlovačka	42	25	17	17	9
5.	Varaždinska	54	47	9	7	5
6.	Koprivničko-križevačka	36	19	12	17	2
7.	Bjelovarsko-bilogorska	41	21	19	20	8
8.	Primorsko-goranska	90	59	29	31	18
9.	Ličko-senjska	20	16	12	4	0
10.	Virovitičko-podravska	28	17	14	11	2
11.	Požeško-slavonska	25	14	9	11	4
12.	Brodsko-posavska	47	36	25	11	2
13.	Zadarska	54	33	31	21	0
14.	Osječko-baranjska	99	80	55	19	12
15.	Šibensko-kninska	33	22	17	11	0
16.	Vukovarsko-srijemska	71	50	36	21	2
17.	Splitsko-dalmatinska	137	74	50	63	15
18.	Istarska	75**	40	20	32	17
19.	Dubrovačko-neretvanska	47	13	8	34	12
20.	Međimurska	38	21	19	17	7
21.	Grad Zagreb	189	147	132	42	17
Ukupno		1 281	850	591	428	153

* Za 23 dvorane nema podataka zadovoljavaju li standarde

** Za tri škole u Istarskoj županiji nema podataka o sportskoj dvorani

Prilog 9

Broj osnovnih i srednjih škola te sportskih dvorana i učeničkih domova
prema vrsti ugrađenih materijala,
po županijama na dan 31. prosinca 2016.

Redni broj	Županija	Ukupan broj objekata osnovnih i srednjih škola te sportskih dvorana i učeničkih domova	Ukupan broj objekata u koje su ugrađeni zdravstveno i ekološki neprihvatljivi materijali (azbest)	Ukupan broj objekata u koje nisu ugrađeni zdravstveno i ekološki neprihvatljivi materijali (azbest)	Nema podataka
	1	2	3	4	5
1.	Zagrebačka	144	3	129	12
2.	Krapinsko-zagorska	131	5	126	0
3.	Sisačko-moslavačka	109	3	106	0
4.	Karlovačka	134	7	127	0
5.	Varaždinska	132	0	36	96
6.	Koprivničko-križevačka	106	4	102	0
7.	Bjelovarsko-bilogorska	124	9	115	0
8.	Primorsko-goranska	208	22	186	0
9.	Ličko-senjska	76	2	65	9
10.	Virovitičko-podravska	109	4	105	0
11.	Požeško-slavonska	87	9	77	1
12.	Brodsko-posavska	143	9	132	2
13.	Zadarska	170	2	111	57
14.	Osječko-baranjska	289	9	280	0
15.	Šibensko-kninska	62	0	45	17
16.	Vukovarsko-srijemska	162	5	157	0
17.	Splitsko-dalmatinska	298	12	140	146
18.	Istarska	183	3	180	0
19.	Dubrovačko-neretvanska	120	1	119	0
20.	Međimurska	88	4	84	0
21.	Grad Zagreb	224	7	186	31
	Ukupno	3 099	120	2 608	371